

ENAKMEN KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran
3. Kecualian prerogatif
4. Pemakaian
5. Kriteria bagi memutuskan sama ada seseorang itu orang Islam
6. Perkahwinan yang masih berterusan hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini dan boleh dibubarkan hanya di bawah Enakmen ini

BAHAGIAN II PERKAHWINAN

7. Orang yang boleh mengahnikahkan perkahwinan
8. Umur minimum untuk perkahwinan
9. Pertalian yang melarang perkahwinan
10. Orang daripada agama lain
11. Perkahwinan tak sah
12. Perkahwinan yang tidak boleh didaftarkan
13. Persetujuan dikehendaki
14. Perkahwinan seseorang perempuan
15. Pertunangan

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Permulaan Kepada Perkahwinan Seksyen

Seksyen

16. Permohonan untuk kebenaran berkahwin
17. Mengeluarkan kebenaran berkahwin
18. Rujukan kepada dan tindakan oleh Hakim Syarie
19. Kebenaran perlu sebelum akad nikah
20. Tempat perkahwinan
21. Mas kahwin dan pemberian
22. Catatan dalam Daftar Perkahwinan
23. Poligami
24. Akad nikah perkahwinan di Kedutaan-Kedutaan, dsb., Malaysia di luar negeri

BAHAGIAN III

PENDAFTARAN PERKAHWINAN

25. Pendaftaran
26. Perakuan nikah
27. Melaporkan perkahwinan yang tak sah atau salah di sisi undang-undang
28. Pelantikan Ketua Pendaftar, Pendaftar, Timbalan dan Penolong Pendaftar Perkahwinan, Perceraian dan *Ruju'* Orang Islam
29. Buku dan Daftar hendaklah disimpan mengenai semua perkahwinan
30. Salinan catatan hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar
31. Pendaftaran perkahwinan luar negeri oleh orang yang bemastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan
32. Daftar yang tidak sah di sisi undang-undang
33. Pendaftaran sukarela perkahwinan-perkahwinan orang Islam yang diakadnikahkan dahulunya di bawah mana-mana undang-undang
34. Kesan pendaftaran di sisi undang-undang

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

BAHAGIAN IV

PENALTI DAN PERUNTUKAN PELBAGAI BERHUBUNG DENGAN AKAD NIKAH DAN PENDAFTARAN PERKAHWINAN

Seksyen

35. Tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam masa yang ditetapkan
36. Pelanggaran seksyen 32
37. Gangguan terhadap perkahwinan
38. Akuan atau pernyataan palsu untuk mendapatkan perkahwinan
39. Mengakadnikahkan tanpa kuasa
40. Kesalahan berhubung dengan akad nikah perkahwinan
41. Kebenaran untuk mendakwa
42. Membetulkan kesilapan
43. Pemeriksaan Daftar Perkahwinan dan indeks perkahwinan
44. Bukti

BAHAGIAN V

PEMBUBARAN PERKAHWINAN

45. Takat kuasa untuk membuat perintah
46. Pertukaran agama
47. Perceraian dengan talaq atau dengan perintah
48. Timbang tara oleh Hakam
49. Perceraian *khul'* atau cerai tebus talaq
50. Perceraian di bawah *ta'liq* atau janji
51. Perceraian dengan *li'an*
52. Hidup semula sebagai suami isteri atau *ruju'*
53. Perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk *fasakh*
54. Anggapan mati
55. Penyenggaraan Daftar Perceraian dan Pembatalan

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Seksyen

- 56. Pendaftaran perceraian
- 57. Pendaftaran perceraian di luar Mahkamah
- 58. *Mut'ah* atau pemberian sagu hati kepada perempuan yang diceraikan tanpa sebab yang patut
- 59. Hak terhadap mas kahwin, dsb., tidak akan tersentuh

BAHAGIAN VI

NAFKAH ISTERI, ANAK DAN LAIN-LAIN

- 60. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi isteri, dan kesan nusyuz
- 61. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi seseorang tertentu
- 62. Petaksiran nafkah
- 63. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran bagi nafkah
- 64. Mengkompaun nafkah
- 65. Lamanya tempoh perintah nafkah
- 66. Hak terhadap nafkah atau pemberian selepas perceraian
- 67. Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah nafkah
- 68. Kuasa Mahkamah untuk mengubah perjanjian nafkah
- 69. Nafkah yang kena dibayar di bawah perintah Mahkamah tidak boleh dipindahkan hakmiliknya
- 70. Menuntut tunggakan nafkah
- 71. Nafkah sementara
- 72. Hak tempat tinggal
- 73. Kewajipan menanggung nafkah anak
- 74. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi kanak-kanak
- 75. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran bagi nafkah seseorang anak
- 76. Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak
- 77. Kuasa Mahkamah untuk mengubah perjanjian penjagaan atau nafkah seseorang anak

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Seksyen

- 78. Menuntut tunggakan nafkah seseorang anak
- 79. Kewajipan menanggung nafkah kanak-kanak yang diterima sebagai anggota keluarga
- 80. Lamanya tempoh perintah bagi nafkah anak
- 81. Kewajipan menanggung nafkah anak-anak tak sah taraf

BAHAGIAN VII

PENJAGAAN

Hadhanah atau Penjagaan Kanak-Kanak

- 82. Orang yang berhak menjaga kanak-kanak
- 83. Kelayakan yang perlu untuk penjagaan
- 84. Bagaimana hak penjagaan hilang
- 85. Lamanya penjagaan
- 86. Penjagaan anak-anak tak sah taraf
- 87. Kuasa Mahkamah untuk membuat perintah mengenai penjagaan
- 88. Perintah tertakluk kepada syarat-syarat

Penjagaan ke atas Orang Dan Harta

- 89. Orang yang berhak kepada penjagaan
- 90. Kuasa ke atas harta tak alih dan harta alih
- 91. Pelantikan penjaga oleh Mahkamah
- 92. Pelantikan ibu sebagai penjaga melalui wasiat
- 93. Penjaga bersama dengan ibu
- 94. Perubahan kuasa penjaga harta
- 95. Pemecatan penjaga
- 96. Cagaran hendaklah diberi
- 97. Had kuasa bagi penjaga yang dilantik oleh Mahkamah
- 98. Penjaga tidak boleh memberi akuan penyelesaian mengenai harta modal

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Seksyen

- 99. Penjaga boleh menanggung kanak-kanak daripada pendapatan
- 100. Perintah khas mengenai hartakecil
- 101. Permohonan untuk mendapatkan pendapat, dsb.
- 102. Perintah larangan oleh Mahkamah
- 103. Penjaga bagi anak yatim
- 104. Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang nasihat pegawai-pegawai kebajikan, dll.
- 105. Kuasa Mahkamah untuk menghalang anak dibawa keluar dari Malaysia

Relief-Relief Lain

- 106. Kuasa Mahkamah untuk membatalkan dan menahan perpindahan yang dimaksudkan untuk mengecewakan tuntutan nafkah
- 107. Perintah tegahan
- 108. Perintah larangan melupuskan harta sepencarian

BAHAGIAN VIII

PELBAGAI

- 109. Pengiktirafan perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Perak Darul Ridzuan
- 110. Pengiktirafan perkahwinan yang dilakukan di Kedutaan-Kedutaan, dsb., di Negeri Perak Darul Ridzuan

Kesahtarafan Anak

- 111. Siapakah yang dikaitkan sebagai bapa
- 112. Kelahiran lebih daripada empat tahun selepas pembubaran perkahwinan
- 113. Kelahiran selepas pengakuan bahawa 'iddah telah tamat
- 114. Persetubuhan *syubhah*
- 115. Syarat-syarat bagi pengakuan yang sah
- 116. Anggapan daripada pengakuan boleh dipatahkan

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Seksyen

- 117. Pengakuan oleh perempuan yang sedang dalam ‘iddah
- 118. Mengakui seorang lain sebagai ibu atau bapa
- 119. Pengakuan selain sebagai anak, ibu atau bapa
- 120. Pengakuan tidak boleh dibatalkan

Perintah Supaya Hidup Bersama Semula

- 121. Permohonan oleh isteri yang ditinggal langsung

Pembahagian Harta Sepencarian

- 122. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan pembahagian harta sepencarian

Rayuan

- 123. Rayuan

BAHAGIAN IX

PENALTI

- 124. Poligami tanpa kebenaran Mahkamah
- 125. Perceraian di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah
- 126. Tidak membuat laporan
- 127. Meninggal langsung isteri
- 128. Menganiaya isteri atau suami
- 129. Tidak memberi keadilan yang sewajarnya kepada isteri
- 130. Isteri tidak menurut perintah
- 131. Percubaan menjadi murtad untuk membatalkan perkahwinan
- 132. Persetubuhan luar nikah antara orang yang bercerai
- 133. Kecuaian dengan sengaja untuk mematuhi perintah
- 134. Percubaan dan subahat

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

BAHAGIAN X

AM

Seksyen

135. Kuasa bagi membuat kaedah-kaedah

136. Pemansuhan

JADUAL

PERAK DARUL RIDZUAN
ENAKMEN BIL. 6 TAHUN 2004

BETA PERKENANKAN,

SULTAN AZLAN SHAH,
Sultan Perak

2004

Suatu Enakmen bagi meminda dan menyatukan peruntukan-peruntukan Undang-Undang Keluarga Islam mengenai perkahwinan, perceraian, nafkah, penjagaan dan perkara-perkara lain berkaitan dengan kehidupan keluarga.

[]

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Perak Darul Ridzuan seperti berikut:

BAHAGIAN I
PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam (Perak) 2004.

(2) Enakmen ini hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

"anak dara" ertinya seorang perempuan yang belum pernah bersetubuh, sama ada sudah berkahwin atau belum;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

"*baligh*" ertinya umur baligh mengikut Hukum Syarak;

"*balu*" ertinya perempuan yang suaminya telah mati;

"*bermastautin*" ertinya tinggal tetap atau pada kelazimannya tinggal dalam sesuatu kawasan yang tertentu;

"*darar syarie*" ertinya bahaya yang menyentuh isteri mengenai agama, nyawa, tubuh badan, akal fikiran, maruah atau harta benda mengikut kebiasaan yang diakui oleh Hukum Syarak;

"*duda*" ertinya lelaki yang isterinya telah mati;

"Enakmen Pentadbiran" ertinya Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Perak) 2004 [*Enakmen Bil. 4 Tahun 2004*];

"*fasakh*" ertinya pembubaran nikah disebabkan oleh sesuatu hal keadaan yang diharuskan oleh Hukum Syarak mengikut seksyen 53;

"Hakim Syarie" atau "Hakim" ertinya seseorang Hakim Mahkamah Rendah Syariah atau Mahkamah Tinggi Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang dilantik dibawah subseksyen 48(1) atau subseksyen 47(1) Enakmen Pentadbiran;

"*harta sepencarian*" ertinya harta yang diperoleh bersama oleh suami isteri semasa perkahwinan berkuat kuasa mengikut syarat-syarat yang ditentukan oleh Hukum Syarak;

"Hukum Syarak" ertinya Hukum Syarak mengikut Mazhab Shafie atau mengikut mana-mana satu Mazhab Maliki, Hanafi atau Hambali;

"*iqrar*" ertinya suatu pengakuan yang dibuat oleh seseorang, secara bertulis atau lisan atau dengan isyarat, menyatakan bahawa dia mempunyai kewajipan atau tanggungan terhadap seseorang lain berkenaan dengan sesuatu hak;

"*janda*" ertinya perempuan yang telah benikah dan diceraikan setelah bersetubuh;

"*kariah masjid*", berhubung dengan sesuatu masjid, ertinya kawasan atau sempadan yang ditetapkan di bawah seksyen 87 Enakmen Pentadbiran;

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

"Ketua Pendaftar" ertinya seorang Ketua Pendaftar Perkahwinan, Perceraian dan *Ruju'* Orang Islam yang dilantik di bawah seksyen 28;

"Ketua Pendakwa Syarie" ertinya pegawai yang dilantik di bawah seksyen 67 Enakmen Pentadbiran;

"Mahkamah" ertinya Mahkamah Rendah Syariah atau Mahkamah Tinggi Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang ditubuhkan di bawah subseksyen 44(1) atau (2) Enakmen Pentadbiran;

"Mahkamah Rayuan Syariah" ertinya Mahkamah Rayuan Syariah yang ditubuhkan di bawah subseksyen 44(3) Enakmen Pentadbiran;

"Majlis" ertinya Majlis Agama Islam dan 'Adat Melayu Perak yang ditubuhkan di bawah seksyen 4 Enakmen Pentadbiran;

"mas kahwin" ertinya pembayaran kahwin yang wajib dibayar di bawah Hukum Syarak oleh suami kepada isteri pada masa perkahwinan diakadnikahkan, sama ada berupa wang yang sebenarnya dibayar atau diakui sebagai hutang dengan atau tanpa cagaran, atau berupa sesuatu yang menurut Hukum Syarak, dapat dinilai dengan wang;

"*mut'ah*" ertinya bayaran sagu hati yang diberi dari segi Hukum Syarak kepada isteri yang diceraikan;

"*nasab*" ertinya keturunan yang berasaskan pertalian darah yang sah;

"Negeri" termasuklah Wilayah-Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya;

"Peguam Syarie" ertinya orang yang diterima di bawah seksyen 69 Enakmen Pentadbiran sebagai Peguam Syarie;

"pemberian" ertinya pemberian sama ada dalam bentuk wang atau benda-benda yang diberikan oleh suami kepada isteri pada masa perkahwinan;

"Pendaftar" ertinya Pendaftar Kanan Perkahwinan, Perceraian dan *Ruju'* Orang Islam yang dilantik di bawah seksyen 28, dan termasuklah Pendaftar, Timbalan dan Penolong Pendaftar;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

"persetubuhan *syubhah*" ertinya persetubuhan yang dilakukan di atas anggapan sah akad nikah akan tetapi sebenarnya akad itu tidak sah atau fasid atau persetubuhan yang berlaku secara tersilap dan termasuk mana-mana persetubuhan yang tidak dihukum Had dalam Islam;

"*rujuk*" ertinya perkembalian kepada nikah yang asal;

"sesusuan" ertinya penyusuan bayi dengan perempuan yang bukan ibu kandungnya sekurang-kurangnya sebanyak lima kali yang mengenyangkan dalam masa umurnya dua tahun ke bawah;

"*ta'liq*" ertinya lafaz perjanjian yang dibuat oleh suami selepas akad nikah mengikut Hukum Syarak dan peruntukan Enakmen ini;

"tak sah taraf", berhubungdengan seseorang anak, ertinya dilahirkan di luar nikah dan bukan anak daripada persetubuhan syubhah;

"tarikh yang ditetapkan" ertinya tarikh yang ditetapkan di bawah seksyen 1 untuk mula berkuatkuasanya Enakmen ini;

"*thayyib*" ertinya perempuan yang pernah bersetubuh;

"wali" ertinya waris bagi seorang perempuan yang boleh mengkahwinkannya mengikut Hukum Syarak;

"wali Hakim" ertinya wali yang ditauliahkan oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan untuk mengkahwinkan perempuan yang tidak mempunyai wali dari nasab mengikut Hukum Syarak atau perempuan yang walinya enggan menikahkannya tanpa suatu sebab yang munasabah mengikut Hukum Syarak;

"wali Mujbir" ertinya bapa atau datuk sebelah bapa dan ke atas.

(2) Semua perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini dan yang tidak ditakrifkan dalamnya tetapi ditakrifkan dalam Akta Tafsiran 1948 dan 1967 [*Akta 388*] hendaklah mempunyai erti yang diberikan kepadanya masing-masing oleh Akta itu setakat yang erti sedemikian tidak bercanggah dengan Hukum Syarak.

(3) Bagi mengelakkan keraguan tentang identiti atau pentafsiran perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini yang disenaraikan dalam Jadual, rujukan bolehlah dibuat kepada skrip bahasa Arab bagi perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan itu yang ditunjukkan bersetentangan dengannya dalam Jadual itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(4) Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh dari semasa ke semasa meminda, memotong daripada, atau menambah kepada, Jadual itu.

Kecualian prerogatif

3. Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Enakmen ini boleh mengurangkan atau menyentuh hak-hak dan kuasa-kuasa prerogatif Duli Yang Maha Mulia Sultan sebagai Ketua agama Islam dalam Negeri Perak Darul Ridzuan sebagaimana yang ditetapkan dan dinyatakan dalam Undang-Undang Tubuh Kerajaan Perak Darul Ridzuan.

Pemakaian

4. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dengan nyata selainnya, Enakmen ini terpakai bagi semua orang Islam yang tinggal dalam Negeri Perak Darul Ridzuan dan bagi semua orang Islam yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan tetapi tinggal di luar Negeri itu.

Kriterium bagi memutuskan sama ada seseorang itu orang Islam

5. Jika bagi maksud-maksud Enakmen ini timbul apa-apa soal tentang sama ada seseorang itu orang Islam, soal itu hendaklah diputuskan mengikut kriterium reputasi am, tanpa membuat apa-apa percubaan untuk mempersoalkan keimanan, kepercayaan, kelakuan, perangai, watak, perbuatan atau kemungkiran orang itu.

Perkahwinan yang masih berterusan hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini dan boleh dibubarkan hanya di bawah Enakmen ini

6. (1) Tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini boleh menyentuh sahnyanya mana-mana perkahwinan Islam yang telah diakadnikahkan di bawah mana-mana jua undang-undang di mana-mana jua pun sebelum tarikh yang ditetapkan.

(2) Perkahwinan sedemikian, jika sah di bawah undang-undang yang di bawahnya ia telah diakadnikahkan, hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(3) Tiap-tiap perkahwinan sedemikian, melainkan jika tidak sah di bawah undang-undang yang di bawahnya ia telah diakadnikahkan, hendaklah berterusan sehingga dibubarkan—

- (a) dengan kematian salah seorang daripada pihak-pihak yang berkahwin itu;
- (b) dengan apa-apa talaq sebagaimana yang dilafazkan di bawah Enakmen ini;
- (c) dengan perintah Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa wibawa; atau
- (d) dengan penetapan pembatalan yang dibuat oleh Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa wibawa.

BAHAGIAN II

PERKAHWINAN

Orang yang boleh mengadnikahkan perkahwinan

7. (1) Sesuatu perkahwinan di Negeri Perak Darul Ridzuan hendaklah dilaksanakan mengikut peruntukan Enakmen ini dan diakadnikahkan mengikut Hukum Syarak oleh—

- (a) wali di hadapan Pendaftar;
- (b) wakil wali di hadapan dan dengan kebenaran Pendaftar;
- (c) Pendaftar sebagai wakil wali; atau
- (d) wali Hakim.

(2) Jika sesuatu perkahwinan itu melibatkan seorang perempuan yang tiada mempunyai wali dari nasab, mengikut Hukum Syarak, perkahwinan itu hendaklah diakadnikahkan hanya oleh wali Hakim.

Umur minimum untuk perkahwinan

8. Tiada suatu perkahwinan pun boleh diakadnikahkan di bawah Enakmen ini jika lelaki itu berumur kurang daripada lapan belas tahun atau perempuan itu berumur kurang daripada enam belas tahun kecuali jika Hakim Syarie telah memberi kebenarannya secara bertulis dalam hal keadaan tertentu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Pertalian yang melarang perkahwinan

9. (1) Tiada seorang lelaki atau perempuan pun, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab nasab, berkahwin dengan—

- (a) ibunya atau bapanya;
- (b) neneknya atau datuknya hingga ke atas, sama ada dari sebelah bapa atau dari sebelah ibu;
- (c) anak perempuannya atau anak lelakinya dan cucu perempuannya atau cucu lelakinya hingga ke bawah;
- (d) saudara perempuan atau saudara lelaki seibu sebapa, saudara perempuan atau saudara lelaki sebapa, dan saudara perempuan atau saudara lelaki seibu;
- (e) anak perempuan atau anak lelaki kepada saudara lelaki atau saudara perempuan hingga ke bawah;
- (f) ibu saudara atau bapa saudara sebelah bapanya hingga ke atas; dan
- (g) ibu saudara atau bapa saudara sebelah ibunya hingga ke atas.

(2) Tiada seorang lelaki atau perempuan pun, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab pertalian kahwin, berkahwin dengan—

- (a) ibu mertuanya atau bapa mertuanya hingga ke atas;
- (b) ibu tirinya atau bapa tirinya, iaitu isteri bapanya atau suami ibunya;
- (c) nenek tirinya atau datuk tirinya, iaitu isteri kepada datuknya atau suami kepada neneknya, sama ada dari sebelah bapa atau sebelah ibu;
- (d) menantu-menantu perempuannya atau lelakinya;
- (e) anak perempuan tirinya hingga ke bawah yang ibunya telah disetubuhi; dan
- (f) anak lelaki tirinya hingga ke bawah

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(3) Tiada seorang lelaki atau perempuan pun, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab sesusuan, berkahwin dengan mana-mana perempuan atau lelaki yang ada hubungan dengannya melalui penyusuan yang mana, jika hubungan itu adalah melalui kelahiran dan bukan melalui penyusuan, perempuan atau lelaki itu tetap dilarang berkahwin dengannya oleh sebab nasab atau pertalian kahwin.

(4) Tiada seorang lelaki pun boleh mempunyai dua isteri pada satu masa jika isteri-isteri itu adalah bertalian antara satu sama lain melalui nasab, pertalian kahwin, atau sesusuan yang perkahwinan antara mereka adalah tidak sah mengikut Hukum Syarak.

Orang daripada agama lain

10. (1) Tiada seorang lelaki pun boleh berkahwin dengan seorang bukan Islam kecuali seorang *Kitabiyah*.

(2) Tiada seorang perempuan pun boleh berkahwin dengan seorang bukan Islam.

Perkahwinan tak sah

11. Sesuatu perkahwinan adalah tak sah melainkan jika cukup semua syarat yang perlu, menurut Hukum Syarak, untuk menjadikannya sah.

Perkahwinan yang tidak boleh didaftarkan

12. (1) Sesuatu perkahwinan yang berlawanan dengan Enakmen ini tidak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini.

(2) Walau apa pun subseksyen (1) dan tanpa menjejaskan subseksyen 40(2), sesuatu perkahwinan yang telah diupacarakan berlawanan dengan mana-mana peruntukan Bahagian ini tetapi sebaliknya sah mengikut Hukum Syarak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini dengan perintah daripada Mahkamah.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Persetujuan dikehendaki

13. Sesuatu perkahwinan adalah tidak diakui dan tidak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini melainkan kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu telah bersetuju terhadapnya, dan sama ada—

- (a) wali pihak perempuan telah bersetuju terhadap perkahwinan itu mengikut Hukum Syarak; atau
- (b) Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat di mana pihak perempuan itu bermastautin atau seseorang yang diberi kuasa secara am atau khas bagi maksud itu oleh Hakim Syarie itu telah, selepas siasatan yang sewajarnya di hadapan semua pihak yang berkenaan, memberi persetujuannya terhadap perkahwinan itu diakadnikahkan oleh wali Hakim mengikut Hukum Syarak; persetujuan tersebut boleh diberikan jika perempuan tiada mempunyai wali dari nasab mengikut Hukum Syarak atau jika wali tidak dapat ditemui atau jika wali enggan memberikan persetujuannya tanpa sebab yang mencukupi.

Perkahwinan seseorang perempuan

14. (1) Tiada seorang perempuan pun boleh, dalam masa perkahwinannya dengan seorang lelaki berterusan, berkahwin dengan seseorang lelaki lain.

(2) Jika perempuan itu adalah seorang janda—

- (a) tertakluk kepada perenggan (c), dia tidak boleh, pada bila-bila masa sebelum tamat tempoh 'iddahnya yang dikira mengikut Hukum Syarak, berkahwin dengan seseorang melainkan kepada lelaki yang akhir dia telah bercerai;
- (b) dia tidak boleh berkahwin melainkan dia telah mengemukakan—
 - (i) suatu perakuan cerai yang sah yang dikeluarkan di bawah undang-undang yang pada masa itu berkuat kuasa;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (ii) suatu salinan yang diperakui bagi catatan yang berkaitan dengan penceraian dalam daftar penceraian yang berkenaan; atau
 - (iii) suatu perakuan, yang boleh diberikan atas permohonannya selepas siasatan yang sewajarnya oleh Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat di mana permohonan itu dibuat, yang bermaksud bahawa dia ialah seorang janda; dan
- (c) jika perceraian itu adalah dengan *ba-in kubra*, iaitu tiga talak, dia tidak boleh berkahwin semula dengan suaminya yang dahulu itu, melainkan jika dia telah berkahwin dengan sah dengan seorang lain dan dia telah disetubuhi oleh seorang lain itu dalam perkahwinan itu dan perkahwinan itu dibubarkan kemudiannya dengan sah dan setelah habis 'iddahnya.

(3) Jika perempuan itu mendakwa telah bercerai sebelum dia telah disetubuhi oleh suaminya dalam perkahwinan itu, dia tidak boleh, dalam masa 'iddah perceraian biasa, berkahwin dengan mana-mana orang selain suaminya yang dahulu itu, kecuali dengan kebenaran Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat perempuan itu bermastautin.

(4) Jika perempuan itu adalah seorang balu—

- (a) dia tidak boleh berkahwin dengan mana-mana orang pada bila-bila masa sebelum tamat tempoh 'iddahnya yang dikira mengikut Hukum Syarak; dan
- (b) dia tidak boleh berkahwin melainkan jika dia telah mengemukakan perakuan kematian suaminya atau dengan cara lain membuktikan kematian suaminya.

Pertunangan

15. Jika seseorang telah mengikat suatu pertunangan mengikut Hukum Syarak, sama ada secara lisan atau secara bertulis, dan sama ada secara bersendirian atau melalui seorang perantaraan, dan kemudiannya enggan berkahwin dengan pihak yang satu

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

lagi itu tanpa apa-apa sebab yang sah manakala pihak yang satu lagi bersetuju berkahwin dengannya, maka pihak yang mungkir adalah bertanggung memulangkan pemberian-pemberian pertunangan, jika ada, atau nilainya dan membayar apa-apa wang yang telah dibelanjakan dengan suci hati oleh atau untuk pihak yang satu lagi untuk membuat persediaan bagi perkahwinan itu, dan yang demikian boleh dituntut melalui tindakan dalam Mahkamah.

Permulaan Kepada Perkahwinan

Permohonan untuk kebenaran berkahwin

16. (1) Bilamana dikehendaki untuk mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan setiap satu pihak kepada perkahwinan yang dicadangkan itu hendaklah memohon dalam borang yang ditetapkan untuk kebenaran berkahwin kepada Pendaftar bagi kariah masjid di mana pihak perempuan itu bermastautin.

(2) Jika pihak lelaki bermastautin di kariah masjid yang berlainan daripada kariah masjid pihak perempuan atau bermastautin di mana-mana Negeri, permohonannya hendaklah mengandungi atau disertai dengan kenyataan Pendaftar bagi kariah masjidnya atau oleh pihak berkuasa yang hak bagi Negeri itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang bermaksud bahawa sejauh yang dapat dipastikannya perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu adalah benar.

(3) Permohonan setiap satu pihak hendaklah disampaikan kepada Pendaftar sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum tarikh yang dicadangkan bagi perkahwinan itu, tetapi Pendaftar boleh membenarkan masa yang lebih singkat dalam mana-mana kes tertentu.

(4) Permohonan kedua-dua pihak hendaklah dianggap sebagai suatu permohonan bersama.

Mengeluarkan kebenaran berkahwin

17. Tertakluk kepada seksyen 18, Pendaftar, apabila berpuas hati tentang kebenaran perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu, tentang sahnya perkahwinan yang dicadangkan itu, dan, jika pihak lelaki itu sudah berkahwin, bahawa kebenaran yang dikehendaki oleh seksyen 23 telah diberikan, hendaklah, pada bila-bila masa selepas permohonan itu dan apabila dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan kepada pemohon kebenarannya untuk berkahwin dalam borang yang ditetapkan.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Rujukan kepada dan tindakan oleh Hakim Syariah

18. (1) Dalam mana-mana kes yang berikut, iaitu—

- (a) jika salah satu pihak kepada perkahwinan yang dicadangkan itu adalah di bawah umur yang dinyatakan dalam seksyen 8;
- (b) jika pihak perempuan adalah seorang janda yang baginya terpakai subseksyen 14(3); atau
- (c) jika pihak perempuan tidak mempunyai wali dari nasab, mengikut Hukum Syarak,

maka Pendaftar hendaklah, sebagai ganti bertindak di bawah seksyen 17, merujukkan permohonan itu kepada Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat perempuan itu bermastautin.

(2) Hakim Syarie, apabila berpuas hati tentang kebenaran perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu dan tentang sahnya perkahwinan yang dicadangkan itu dan bahawa kes itu ialah kes yang mewajarkan pemberian kebenaran bagi maksud seksyen 8, atau kebenaran bagi maksud subseksyen 14(3), atau persetujuannya terhadap perkahwinan itu diakadnikahkan oleh wali Hakim bagi maksud perenggan 13(b), mengikut mana-mana yang berkenaan, hendaklah, pada bila-bila masa selepas permohonan itu dirujukkan kepadanya dan apabila dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan kepada pemohon kebenarannya untuk berkahwin dalam borang yang ditetapkan.

Kebenaran perlu sebelum akad nikah

19. Tiada suatu perkahwinan pun boleh diakadnikahkan melainkan jika suatu kebenaran berkahwin telah diberikan—

- (a) oleh Pendaftar di bawah seksyen 17 atau oleh Hakim Syarie di bawah seksyen 18, jika perkahwinan itu melibatkan seorang perempuan yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan; atau
- (b) oleh pihak berkuasa yang hak bagi sesuatu Negeri, jika perkahwinan itu melibatkan seorang perempuan yang bermastautin di Negeri itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Tempat perkahwinan

20. (1) Tiada suatu perkahwinan pun boleh diakadnikahkan kecuali dalam kariah masjid di mana pihak perempuan bermastautin, tetapi Pendaftar atau Hakim Syarie yang memberikan kebenaran berkahwin di bawah seksyen 17 atau 18 boleh memberikan kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan di tempat lain, sama ada dalam Negeri Perak Darul Ridzuan atau dalam mana-mana Negeri lain.

(2) Kebenaran di bawah subseksyen (1) bolehlah dinyatakan dalam kebenaran berkahwin yang diberikan di bawah seksyen 17 atau 18.

(3) Walau apa pun peruntukan subseksyen (1), sesuatu perkahwinan itu bolehlah diakadnikahkan dalam kariah masjid selain kariah masjid di mana pihak perempuan bermastautin jika—

- (a) dalam hal perempuan itu bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan, kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan dalam kariah masjid itu telah diberikan di bawah seksyen 17 atau 18 dan kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan dalam kariah masjid yang lain itu telah diberikan di bawah subseksyen (1); atau
- (b) dalam hal perempuan itu bermastautin dalam sesuatu Negeri, kebenaran untuk berkahwin dan kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan dalam kariah masjid yang lain itu telah diberikan oleh pihak berkuasa yang hak bagi Negeri itu.

Mas kahwin dan pemberian

21. (1) Mas kahwin hendaklah biasanya dibayar oleh pihak lelaki atau wakilnya kepada pihak perempuan atau wakilnya di hadapan orang yang mengadnikahkan perkahwinan itu dan sekurang-kurangnya dua orang saksi lain.

(2) Pendaftar hendaklah, mengenai tiap-tiap perkahwinan yang hendak didaftarkan olehnya, menentu dan merekodkan—

- (a) nilai dan butir-butir lain mas kahwin;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (b) nilai dan butir-butir lain apa-apa pemberian;
- (c) nilai dan butir-butir lain apa-apa bahagian mas kahwin atau pemberian atau kedua-duanya yang telah dijanjikan tetapi tidak dijelaskan pada masa akad nikah itu, dan tarikh yang dijanjikan untuk penjelasan; dan
- (d) butir-butir cagaran yang diberikan bagi menjelaskan mas kahwin atau pemberian.

Catatan dalam Daftar Perkahwinan

22. (1) Selepas sahaja akad nikah sesuatu perkahwinan dilakukan, Pendaftar hendaklah mencatatkan butir-butir yang ditetapkan dan *ta'liq* yang ditetapkan atau *ta'liq* lain bagi perkahwinan itu dalam Daftar Perkahwinan.

(2) Catatan itu hendaklah diaku saksi oleh pihak-pihak kepada perkahwinan itu, oleh wali, dan oleh dua orang saksi selain Pendaftar, yang hadir semasa perkahwinan itu diakadnikahkan.

(3) Catatan itu hendaklah kemudiannya ditandatangani oleh Pendaftar itu.

Poligami

23. (1) Tiada seorang lelaki pun semasa berterusannya suatu perkahwinan boleh, kecuali dengan mendapat kebenaran terlebih dahulu secara bertulis daripada Mahkamah, membuat akad nikah perkahwinan yang lain dengan perempuan lain.

(2) Tiada perkahwinan yang diakadnikahkan tanpa kebenaran di bawah subseksyen (1) boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini melainkan jika Mahkamah berpuas hati bahawa perkahwinan sedemikian adalah sah mengikut Hukum Syarak dan Mahkamah telah memerintahkan supaya perkahwinan itu didaftarkan tertakluk kepada seksyen 124.

(3) Subseksyen (1) terpakai bagi perkahwinan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan seseorang lelaki yang bermastautin dalam atau di luar Negeri Perak Darul Ridzuan dan perkahwinan di luar Negeri Perak Darul Ridzuan seseorang lelaki yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(4) Permohonan untuk kebenaran hendaklah dikemukakan kepada Mahkamah mengikut cara yang ditetapkan dan hendaklah disertai dengan suatu iqrar menyatakan alasan-alasan mengapa perkahwinan yang dicadangkan itu dikatakan patut atau perlu, pendapatan pemohon pada masa itu, butir-butir komitmennya dan kewajipan dan tanggungan kewangannya yang patut ditentukan, bilangan orang tanggungannya, termasuk orang yang akan menjadi orang tanggungannya berikutan dengan perkahwinan yang dicadangkan itu, dan sama ada izin atau pandangan isteri atau isteri-isterinya yang sedia ada telah diperoleh atau tidak terhadap perkahwinannya yang dicadangkan itu.

(5) Apabila menerima permohonan itu, Mahkamah hendaklah memanggil pemohon, isteri atau isteri-isterinya yang sedia ada, bakal isteri, wali kepada bakal isteri, jika ada, dan mana-mana orang lain yang difikirkan oleh Mahkamah boleh memberi keterangan mengenai perkahwinan yang dicadangkan itu supaya hadir apabila permohonan itu didengar, yang hendaklah dilakukan dalam Mahkamah tertutup, dan Mahkamah boleh memberi kebenaran yang dipohon itu jika berpuas hati—

- (a) bahawa perkahwinan yang dicadangkan itu adalah patut atau perlu, memandang kepada, antara lain, hal-hal keadaan yang berikut, iaitu, kemandulan, keuzuran jasmani, tidak layak dari segi jasmani untuk persetubuhan, sengaja ingkar mematuhi perintah untuk pemulihan hak-hak persetubuhan, atau gila di pihak isteri atau isteri-isteri yang sedia ada;
- (b) bahawa pemohon mempunyai kemampuan yang membolehkan dia menanggung, sebagaimana yang dikehendaki oleh Hukum Syarak, semua isteri dan orang tanggungannya, termasuk orang yang akan menjadi orang tanggungannya berikutan dengan perkahwinan yang dicadangkan itu;
- (c) bahawa pemohon akan berupaya memberi layanan adil kepada semua isterinya mengikut kehendak Hukum Syarak; dan
- (d) bahawa perkahwinan yang dicadangkan tidak akan menyebabkan darar syari 'e kepada isteri atau isteri-isteri yang sedia ada.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(6) Suatu salinan permohonan di bawah subseksyen (4) dan iqrar yang dikehendaki oleh subseksyen itu hendaklah disampaikan bersama dengan surat panggilan ke atas setiap isteri yang sedia ada.

(7) Mana-mana pihak yang terkilan atau tidak puas hati dengan apa-apa keputusan Mahkamah boleh merayu terhadap keputusan itu mengikut cara yang diperuntukkan di bawah Enakmen Tatacara Mal (Perak) 2004 [*Enakmen Bil. 7 Tahun 2004*].

(8) Mana-mana orang yang membuat akad nikah berlawanan dengan subseksyen (1) hendaklah membayar dengan serta merta semua jumlah mas kahwin dan pemberian yang kena dibayar kepada isteri atau isteri-isteri yang sedia ada, dan jika jumlah itu tidak dibayar sedemikian, hendaklah dituntut sebagai hutang.

(9) Tatacara bagi akad nikah dan pendaftaran sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini hendaklah serupa dalam segala perkara dengan yang terpakai bagi perkahwinan-perkahwinan lain yang diakadnikahkan dan didaftarkan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan di bawah Enakmen ini.

(10) Tiap-tiap Mahkamah yang memberi kebenaran atau memerintahkan supaya perkahwinan itu didaftarkan di bawah seksyen ini hendaklah mempunyai kuasa atas permohonan mana-mana pihak kepada perkahwinan itu—

- (a) untuk menghendaki seseorang untuk membuat pembayaran nafkah kepada isteri atau isteri-isterinya yang sedia ada; atau
- (b) untuk memerintahkan supaya apa-apa aset yang telah diperoleh oleh mereka dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagikan.

Akad nikah perkahwinan di Kedutaan-Kedutaan, dsb., Malaysia di luar negeri

24. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), perkahwinan boleh diakadnikahkan mengikut Hukum Syarak oleh Pendaftar yang dilantik di bawah subseksyen 28(3) di Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul Malaysia di mana-mana negara yang telah tidak memberitahu Kerajaan Malaysia tentang bantahannya

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

terhadap pengakadnikahan perkahwinan di Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul itu.

(2) Sebelum mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini, Pendaftar hendaklah berpuas hati—

- (a) bahawa satu atau kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu ialah pemastautin Negeri Perak Darul Ridzuan;
- (b) bahawa tiap-tiap satu pihak mempunyai keupayaan untuk berkahwin mengikut Hukum Syarak dan Enakmen ini; dan
- (c) bahawa jika salah satu pihak bukan pemastautin Negeri Perak Darul Ridzuan, perkahwinan yang dicadangkan itu, jika diakadnikahkan, akan dikira sebagai sah di tempat di mana pihak itu bermastautin.

(3) Tatacara bagi akad nikah dan pendaftaran perkahwinan di bawah seksyen ini hendaklah serupa dalam segala perkara dengan yang terpakai bagi perkahwinan-perkahwinan lain yang diakadnikahkan dan didaftarkan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan di bawah Enakmen ini seolah-olah Pendaftar yang dilantik untuk sesuatu negara asing ialah Pendaftar untuk Negeri Perak Darul Ridzuan.

BAHAGIAN III

PENDAFTARAN PERKAHWINAN

Pendaftaran

25. Perkahwinan selepas tarikh yang ditetapkan tiap-tiap orang yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan dan perkahwinan tiap-tiap orang yang tinggal di luar negeri tetapi bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan hendaklah didaftarkan mengikut Enakmen ini.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Perakuan nikah

26. Apabila mendaftarkan mana-mana perkahwinan dan apabila dibayar kepadanya fi yang ditetapkan, Pendaftar hendaklah mengeluarkan suatu perakuan nikah dalam borang yang ditetapkan yang hendaklah dalamnya mengandungi perakuan *ta'liq* kepada kedua-dua pihak bagi perkahwinan itu.

Melaporkan perkahwinan yang tak sah atau salah di sisi undang-undang

27. Adalah menjadi kewajipan tiap-tiap orang untuk melaporkan kepada Pendaftar tentang hal keadaan mana-mana kes yang dalamnya dia berpendapat bahawa mana-mana perkahwinan yang dikatakan adalah tak sah atau bahawa mana-mana perkahwinan yang boleh didaftarkan telah diakadnikahkan dengan melanggar Enakmen ini.

Pelantikan Ketua Pendaftar, Pendaftar, Timbalan dan Penolong Pendaftar Perkahwinan, Perceraian, dan Rujuk Orang Islam

28. (1) Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh melantik mana-mana pegawai awam yang berkeelayakan untuk menjadi Ketua Pendaftar Perkahwinan, Perceraian, dan Rujuk Orang Islam bagi maksud Enakmen ini yang hendaklah mempunyai penyeliaan dan kawalan am ke atas Pendaftar Kanan, Pendaftar, Timbalan dan Penolong Pendaftar dan semua perkara yang berkaitan dengan pendaftaran perkahwinan, perceraian dan rujuk di bawah Enakmen ini.

(2) Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh melantik beberapa orang yang berkeelayakan sebagaimana yang perlu, untuk menjadi Pendaftar Kanan, Pendaftar, Timbalan dan Penolong Pendaftar Perkahwinan, Perceraian dan Rujuk Orang Islam bagi mana-mana kariah masjid dalam Negeri Perak Darul Ridzuan sebagaimana yang ditentukan dalam pelantikan itu.

(3) Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh, melalui pemberitahuan dalam Warta, melantik mana-mana anggota staf diplomatik Malaysia di mana-mana negara untuk menjadi Pendaftar Perkahwinan, Perceraian, dan *Ruju'* Orang Islam bagi maksud Enakmen ini di negara itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(4) Tiap-tiap orang yang dilantik di bawah subseksyen (2) yang bukan pegawai awam hendaklah disifatkan sebagai pegawai awam bagi maksud Kanun Keseksaan [*Akta 574*].

Buku dan Daftar hendaklah disimpan mengenai semua perkahwinan

29. Tiap-tiap Pendaftar hendaklah menyimpan suatu Daftar Perkahwinan dan buku-buku sebagaimana yang ditetapkan oleh Enakmen ini atau oleh kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini, dan tiap-tiap perkahwinan yang diakadnikahkan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan hendaklah didaftarkan dengan sewajarnya oleh Pendaftar dalam Daftar Perkahwinannya.

Salinan catatan hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar

30. (1) Tiap-tiap Pendaftar hendaklah, dengan seberapa segera yang boleh dilaksanakan selepas berakhirnya setiap satu bulan, menyerahkan kepada Ketua Pendaftar suatu salinan tiap-tiap catatan yang diperakui benar di bawah tandatangannya yang telah dibuat dalam Daftar Perkahwinan.

(2) Semua salinan itu hendaklah disimpan oleh Ketua Pendaftar mengikut apa-apa cara sebagaimana yang ditetapkan dan hendaklah menjadi Daftar Perkahwinan Ketua Pendaftar.

Pendaftaran perkahwinan luar negeri oleh orang yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan

31. (1) Jika seseorang yang bermastautin dalam Negeri Perak Darul Ridzuan telah berkahwin di luar negeri dengan sah mengikut Hukum Syarak, yang bukannya suatu perkahwinan yang didaftarkan di bawah seksyen 24, maka orang itu hendaklah, dalam masa enam bulan selepas tarikh perkahwinan itu, hadir di hadapan Pendaftar Perkahwinan, Perceraian, dan Rujuk Orang Islam yang berhampiran sekali atau yang paling mudah terdapat di luar negeri untuk mendaftarkan perkahwinan itu, dan perkahwinan itu, apabila didaftarkan, hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(2) Jika sebelum tamat tempoh enam bulan itu salah satu atau kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu dijangkakan akan kembali ke Negeri Perak Darul Ridzuan dan perkahwinan itu belum didaftarkan di luar negeri, maka pendaftaran perkahwinan itu hendaklah dibuat dalam masa enam bulan selepas salah satu atau kedua-dua pihak itu mula-mula sampai di Negeri Perak Darul Ridzuan dengan cara pihak itu atau kedua-dua pihak itu hadir di hadapan mana-mana Pendaftar dalam Negeri Perak Darul Ridzuan dan—

- (a) mengemukakan kepada Pendaftar itu perakuan nikah atau apa-apa keterangan, sama ada lisan atau dokumentar, yang boleh memuaskan hati Pendaftar bahawa perkahwinan itu telah berlaku;
- (b) memberi apa-apa butir sebagaimana yang dikehendaki oleh Pendaftar untuk pendaftaran sewajarnya perkahwinan itu; dan
- (c) memohon dalam borang yang ditetapkan supaya perkahwinan itu didaftarkan dan menandatangani akuan dalamnya.

(3) Pendaftar boleh mengecualikan satu daripada pihak-pihak itu daripada hadir jika dia berpuas hati bahawa ada sebab-sebab yang baik dan cukup bagi pihak itu tidak hadir dan dalam hal yang demikian catatan dalam Daftar Perkahwinan hendaklah termasuk suatu pernyataan tentang sebab pihak itu tidak hadir.

(4) Selepas sahaja pendaftaran sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini, suatu salinan sah catatan dalam Daftar Perkahwinan yang diperakui dan ditandatangani oleh Pendaftar hendaklah diserahkan atau dihantar kepada suami dan satu salinan lagi kepada isteri, dan satu lagi salinan sah yang diperakui hendaklah dihantar, dalam apa-apa tempoh yang ditetapkan, kepada Ketua Pendaftar yang hendaklah menyebabkan semua salinan yang diperakui itu dijilid bersama untuk menjadi Daftar Perkahwinan Orang Islam Luar Negeri.

(5) Jika pihak-pihak kepada sesuatu perkahwinan yang dikehendaki didaftarkan di bawah seksyen ini tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam tempoh yang dinyatakan dalam subseksyen (1), perkahwinan itu boleh, atas permohonan kepada Pendaftar, didaftarkan kemudian apabila dibayar apa-apa penalti yang ditetapkan.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Daftar yang tidak sah di sisi undang-undang

32. Tiada seorang pun, selain Pendaftar yang dilantik di bawah seksyen 28, boleh—

- (a) menyimpan apa-apa buku yang adalah atau yang berupa sebagai suatu daftar yang disimpan mengikut Enakmen ini; atau
- (b) mengeluarkan kepada mana-mana orang apa-apa dokumen yang adalah atau yang berupa sebagai suatu salinan perakuan perkahwinan atau perakuan perkahwinan yang didaftarkan oleh Pendaftar.

Pendaftaran sukarela perkahwinan-perkahwinan orang Islam yang diakadnikahkan dahulunya di bawah mana-mana undang-undang

33. (1) Walau apa pun peruntukan seksyen 6 dan 31, pihak-pihak kepada sesuatu perkahwinan mengikut Hukum Syarak yang diakadnikahkan di bawah mana-mana undang-undang sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan boleh, jika perkahwinan itu belum didaftarkan, memohon pada bila-bila masa kepada Pendaftar dalam borang yang ditetapkan untuk didaftarkan perkahwinan itu.

(2) Pendaftar boleh menghendaki pihak-pihak kepada perkahwinan itu hadir di hadapannya dan mengemukakan apa-apa keterangan mengenai perkahwinan itu, sama ada lisan atau dokumentar, dan memberi apa-apa butir lain sebagaimana yang dikehendaki olehnya.

(3) Pendaftar boleh, setelah berpuas hati tentang kebenaran pernyataan-pernyataan yang terkandung dalam permohonan itu, mendaftarkan perkahwinan itu dengan mencatatkan butir-butir mengenainya dalam Daftar Perkahwinan yang ditetapkan bagi maksud ini.

(4) Catatan perkahwinan dalam Daftar Perkahwinan itu hendaklah ditandatangani oleh Pendaftar yang membuat catatan itu dan oleh kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu, jika dapat hadir, atau jika tidak, oleh mana-mana satu pihak yang hadir di hadapan Pendaftar.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(5) Selepas perkahwinan itu didaftarkan, suatu salinan catatan dalam Daftar Perkahwinan yang diperakui dan ditandatangani oleh Pendaftar dan dimeterai dengan meterai jawatannya hendaklah diserahkan atau dihantar kepada suami dan satu salinan lagi kepada isteri dan satu salinan ketiga hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar.

(6) Pendaftar tidak boleh mendaftarkan sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini jika dia berpuas hati bahawa perkahwinan itu adalah tidak sah di bawah Enakmen ini.

Kesan pendaftaran di sisi undang-undang

34. Tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini atau dalam kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini boleh ditafsirkan sebagai menjadikan sah atau tidak sah mana-mana perkahwinan semata-mata oleh sebab perkahwinan itu telah didaftarkan atau tidak didaftarkan, yang, sebaliknya, adalah tidak sah atau sah.

BAHAGIAN IV

PENALTI DAN PERUNTUKAN PELBAGAI BERHUBUNG DENGAN AKAD NIKAH DAN PENDAFTARAN PERKAHWINAN

Tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam masa yang ditetapkan

35. Jika mana-mana orang yang dikehendaki oleh seksyen 31 hadir di hadapan seorang Pendaftar, tidak berbuat demikian dalam masa yang ditetapkan, maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Pelanggaran seksyen 32

36. Mana-mana orang yang melanggar seksyen 32 adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ratus ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga bulan atau kedua-duanya;

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

dan bagi kesalahan kali kedua atau yang kemudiannya boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Gangguan terhadap perkahwinan

37. Kecuali jika dibenarkan oleh Hukum Syarak, mana-mana orang yang menggunakan apa-apa kekerasan atau ugutan—

- (a) untuk memaksa seseorang berkahwin bertentangan dengan kemahuannya; atau
- (b) untuk menahan seseorang lelaki yang telah mencapai umur lapan belas tahun atau seseorang perempuan yang telah mencapai umur enam belas tahun daripada berkahwin dengan sahnya,

adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Akuan atau pernyataan palsu untuk mendapatkan perkahwinan

38. Mana-mana orang yang, bagi maksud mendapatkan suatu perkahwinan dilakukan di bawah Enakmen ini, dengan sengaja membuat sesuatu akuan atau pernyataan yang palsu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi setahun atau kedua-duanya.

Mengakadnikahkan tanpa kuasa

39. Mana-mana orang yang mengakadnikahkan atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan sedangkan dia tidak diberi kuasa di bawah Enakmen ini adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi setahun atau kedua-duanya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Kesalahan berbubung dengan akad nikah perkahwinan

40. (1) Mana-mana orang yang dengan diketahuinya mengakadnikahkan atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai mengakadnikahkan atau menjalankan upacara sesuatu perkahwinan—

- (a) tanpa ada kebenaran berkahwin sebagaimana yang dikehendaki oleh seksyen 19; atau
- (b) selain di hadapan sekurang-kurangnya dua orang saksi yang adil di samping orang yang mengakadnikahkan perkahwinan itu,

adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Mana-mana orang yang berkahwin, atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai akad nikah, atau yang menjalani sesuatu cara akad nikah, dengan mana-mana orang berlawanan dengan mana-mana peruntukan Bahagian II adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kebeneran untuk mendakwa

41. Tiada pendakwaan bagi sesuatu kesalahan di bawah seksyen 35 hingga 40 boleh dimulakan kecuali dengan kebenaran bertulis daripada Ketua Pendakwa Syarie.

Membetulkan kesilapan

42. (1) Jika Pendaftar berpuas hati melalui akuan berkanun atau selainnya bahawa mana-mana catatan berhubung dengan sesuatu perkahwinan adalah silap pada bentuk atau isinya, dia boleh, di hadapan orang yang bernikah itu, atau, jika mereka tidak ada, di hadapan dua orang saksi yang boleh dipercayai, membetulkan kesilapan itu dengan memotong catatan itu dan membuat catatan yang betul dan dia hendaklah selepas itu menyebabkan catatan dalam Daftar Perkahwinan tempatan dibetulkan mengikut cara yang sama.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(2) Pendaftar hendaklah menandatangani dan mentarikhkan pembetulan yang dibuat dalam perakuan nikah itu dan dalam Daftar Perkahwinan tempatan itu.

(3) Tiap-tiap catatan yang dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah diaku saksi oleh saksi-saksi yang di hadapannya catatan itu telah dibuat.

(4) Suatu salinan pembetulan itu yang diperakui hendaklah dihantar dengan segera kepada Ketua Pendaftar supaya suatu pembetulan yang serupa dibuat dalam Daftar Perkahwinannya.

Pemeriksaan Daftar Perkahwinan dan indeks perkahwinan

43. (1) Tiap-tiap Daftar Perkahwinan dan indeks perkahwinan yang disimpan oleh Ketua Pendaftar atau Pendaftar di bawah Enakmen ini hendaklah terbuka untuk diperiksa oleh mana-mana orang apabila dibayar fi yang ditetapkan.

(2) Ketua Pendaftar atau Pendaftar, mengikut mana-mana yang berkenaan, hendaklah, apabila dibayar fi yang ditetapkan, memberi suatu salinan catatan dalam Daftar Perkahwinan dan indeks, yang diperakui di bawah tandatangan dan meterai jawatan Ketua Pendaftar atau Pendaftar itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, kepada seseorang yang menghendakinya.

Bukti

44. Tiap-tiap Daftar Perkahwinan yang disimpan oleh Ketua Pendaftar atau Pendaftar di bawah Enakmen ini dan sesuatu salinan atau cabutan apa-apa catatan di dalamnya, yang diperakui di bawah tandatangan dan meterai jawatannya sebagai suatu salinan atau cabutan yang benar, adalah menjadi keterangan *prima facie* dalam semua mahkamah dan tribunal mengenai tarikh-tarikh dan perbuatan-perbuatan yang terkandung atau dinyatakan dalam Daftar Perkahwinan, salinan atau cabutan itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

BAHAGIAN V PEMBUBARAN PERKAHWINAN

Takat kuasa untuk membuat perintah

45. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya dengan nyata, tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini memberi kuasa kepada Mahkamah membuat sesuatu perintah perceraian atau perintah mengenai perceraian atau membenarkan seseorang suami melafazkan talaq kecuali—

- (a) jika perkahwinan itu telah didaftarkan atau disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini; atau
- (b) jika perkahwinan itu telah dilangsungkan mengikut Hukum Syarak; dan
- (c) jika permastautinan salah satu pihak kepada perkahwinan pada masa permohonan itu diserahkan adalah dalam Negeri Perak Darul Ridzuan.

Pertukaran agama

46. (1) Jika salah satu pihak kepada suatu perkahwinan itu murtad atau memeluk sesuatu kepercayaan selain Islam, maka perbuatan yang demikian tidak boleh dengan sendirinya berkuat kuasa membubarkan perkahwinan itu melainkan jika dan sehingga disahkan sedemikian oleh Mahkamah.

(2) Jika salah satu pihak kepada suatu perkahwinan bukan Islam memeluk agama Islam, maka perbuatan yang demikian tidak boleh dengan sendirinya berkuat kuasa membubarkan perkahwinan itu melainkan jika dan sehingga disahkan sedemikian oleh Mahkamah.

Perceraian dengan talaq atau dengan perintah

47. (1) Seseorang suami atau seseorang isteri yang hendak bercerai hendaklah menyerahkan suatu permohonan untuk perceraian kepada Mahkamah dalam borang yang ditetapkan, disertai dengan suatu akuan yang mengandungi—

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (a) butir-butir mengenai perkahwinan itu dan nama, umur dan jantina anak-anak, jika ada, hasil daripada perkahwinan itu;
- (b) butir-butir mengenai fakta-fakta yang memberi bidang kuasa kepada Mahkamah di bawah seksyen 45;
- (c) butir-butir mengenai apa-apa prosiding yang dahulu mengenai hal ehwal suami isteri antara pihak-pihak itu, termasuk tempat prosiding itu;
- (d) suatu pernyataan tentang sebab-sebab hendak bercerai;
- (e) suatu pernyataan tentang sama ada apa-apa, dan jika ada, apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk mencapai perdamaian;
- (f) syarat apa-apa perjanjian berkenaan dengan nafkah dan tempat kediaman bagi isteri dan anak-anak daripada perkahwinan itu, jika ada, peruntukan bagi pemeliharaan dan penjagaan anak-anak daripada perkahwinan itu, jika ada, dan pembahagian apa-apa aset yang diperoleh melalui usaha bersama pihak-pihak itu, jika ada, atau, jika tiada persetujuan sedemikian telah dicapai, cadangan pemohon mengenai hal-hal itu; dan
- (g) butir-butir mengenai perintah yang diminta.

(2) Selepas menerima suatu permohonan untuk perceraian, Mahkamah hendaklah menyebabkan suatu saman diserahkan kepada pihak yang satu lagi itu bersama dengan suatu salinan permohonan itu dan akuan berkanun yang dibuat oleh pemohon, dan saman itu hendaklah mengarahkan pihak yang satu lagi itu hadir di hadapan Mahkamah untuk membolehkan Mahkamah menyiasat sama ada pihak yang satu lagi itu bersetuju atau tidak terhadap perceraian itu.

(3) Jika pihak yang satu lagi itu bersetuju terhadap perceraian itu dan Mahkamah berpuas hati selepas siasatan dan penyiasatan yang wajar bahawa perkahwinan itu telah pecah belah dengan tak dapat dipulihkan, maka Mahkamah hendaklah menasihati suami supaya melafazkan satu talaq di hadapan Mahkamah.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(4) Mahkamah hendaklah merekodkan hal satu talaq itu, dan hendaklah menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(5) Jika pihak yang satu lagi tidak bersetuju terhadap perceraian itu atau jika Mahkamah berpendapat bahawa ada kemungkinan yang munasabah bagi suatu perdamaian antara pihak-pihak itu, Mahkamah hendaklah dengan seberapa segera yang boleh melantik suatu jawatankuasa pendamai terdiri daripada seorang Pegawai Agama sebagai pengerusi dan dua orang lain, seorang untuk bertindak bagi pihak suami dan seorang lagi bagi isteri, dan merujuk kes itu kepada jawatankuasa itu.

(6) Dalam melantik dua orang itu di bawah subseksyen (5), Mahkamah hendaklah, jika boleh, memberi keutamaan kepada saudara-saudara terdekat pihak-pihak itu yang tahu akan hal keadaan kes itu.

(7) Mahkamah boleh memberikan arahan kepada jawatankuasa pendamai itu tentang hal menjalankan perdamaian itu dan jawatankuasa itu hendaklah menjalankannya mengikut arahan-arahan itu.

(8) Jika jawatankuasa itu tidak dapat bersetuju atau jika Mahkamah tidak berpuas hati tentang cara jawatankuasa itu menjalankan perdamaian itu, Mahkamah boleh memecat jawatankuasa itu dan melantik jawatankuasa lain bagi menggantikannya.

(9) Jawatankuasa itu hendaklah berusaha mencapai perdamaian dalam tempoh enam bulan dari tarikh jawatankuasa itu dibentuk atau dalam apa-apa tempoh yang lebih lama sebagaimana yang dibenarkan oleh Mahkamah.

(10) Jawatankuasa itu hendaklah meminta pihak-pihak itu hadir dan hendaklah memberi setiap seorang daripada mereka peluang untuk didengar dan boleh mendengar mana-mana orang lain dan membuat apa-apa siasatan yang difikirkannya patut dan boleh, jika difikirkannya perlu, menangguhkan prosidingnya dari semasa ke semasa.

(11) Jika jawatankuasa pendamai itu tidak dapat mencapai perdamaian dan tidak dapat memujuk pihak-pihak itu supaya hidup semula bersama sebagai suami isteri, jawatankuasa itu hendaklah mengeluarkan suatu perakuan tentang hal yang demikian itu dan boleh melampirkan pada perakuan itu apa-apa

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

syor yang difikirkannya patut berkenaan dengan nafkah dan penjagaan anak-anak belum dewasa daripada perkahwinan itu, jika ada, berkenaan dengan pembahagian harta, dan berkenaan dengan hal-hal lain berhubung dengan perkahwinan itu.

(12) Tiada seorang Peguam Syarie pun boleh hadir atau bertindak bagi mana-mana pihak dalam mana-mana prosiding di hadapan suatu jawatankuasa pendamai dan tiada suatu pihak boleh diwakili oleh mana-mana orang, selain seorang ahli keluarganya yang terdekat, tanpa kebenaran jawatankuasa pendamai itu.

(13) Jika jawatankuasa itu melaporkan kepada Mahkamah bahawa perdamaian telah tercapai dan pihak-pihak itu telah hidup semula bersama sebagai suami isteri, Mahkamah hendaklah menolak permohonan untuk perceraian itu.

(14) Jika jawatankuasa itu mengemukakan kepada Mahkamah suatu perakuan bahawa ia tidak dapat mencapai perdamaian dan tidak dapat memujuk pihak-pihak itu supaya hidup semula bersama sebagai suami isteri, Mahkamah hendaklah menasihati suami itu melafazkan satu talaq di hadapan Mahkamah, dan jika Mahkamah tidak boleh mendapatkan suami itu hadir di hadapan Mahkamah untuk melafazkan satu talaq, atau jika suami itu enggan melafazkan satu talaq, maka Mahkamah hendaklah merujuk kes itu kepada Hakam untuk tindakan menurut seksyen 48.

(15) Kehendak subseksyen (5) tentang rujukan kepada suatu jawatankuasa pendamai tidak terpakai dalam mana-mana kes—

- (a) jika pemohon menyatakan bahawa dia telah ditinggal langsung oleh pihak yang satu lagi itu dan tidak tahu di mana pihak yang satu lagi itu berada;
- (b) jika pihak yang satu lagi itu bermastautin di luar Semenanjung Malaysia dan dia tidak mungkin berada dalam bidang kuasa Mahkamah itu dalam masa enam bulan selepas tarikh permohonan itu;
- (c) jika pihak yang satu lagi itu sedang dipenjarakan selama tempoh tiga tahun atau lebih;

*Tak iktah
saminah st. Mahkamah*

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (d) jika pemohon menyatakan bahawa pihak yang satu lagi itu sedang mengidap penyakit mental yang tak boleh sembuh; atau
- (e) jika Mahkamah berpuas hati bahawa ada hal keadaan yang luar biasa yang menyebabkan rujukan kepada suatu jawatankuasa pendamai tidak boleh dilaksanakan.

(16) Sesuatu talaq *raj'i* yang dilafazkan oleh suami melainkan dibatalkan terlebih dahulu, sama ada secara nyata atau tafsiran, atau dengan perintah daripada Mahkamah, tidak boleh berkuat kuasa untuk membubarkan perkahwinan itu sehingga tamatnya tempoh 'iddah.

(17) Jika isteri hamil pada masa talaq itu dilafazkan atau pada masa perintah itu dibuat, talaq atau perintah itu tidak boleh berkuat kuasa untuk membubarkan perkahwinan itu sehingga berakhir kehamilan itu.

Timbang tara oleh Hakam

48. (1) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa perbalahan (*shiqaq*) sentiasa berlaku antara pihak-pihak kepada suatu perkahwinan, Mahkamah boleh melantik, mengikut Hukum Syarak, dua orang penimbang tara atau Hakam untuk bertindak masing-masing bagi pihak suami dan isteri itu.

(2) Dalam melantik Hakam di bawah subseksyen (1) Mahkamah hendaklah, jika boleh, memberikan keutamaan kepada saudara-saudara terdekat pihak-pihak yang berkenaan itu yang tahu akan hal keadaan kes itu.

(3) Mahkamah boleh memberikan arahan kepada Hakam tentang hal menjalankan penimbangtaraan dan mereka hendaklah menjalankannya mengikut arahan itu dan Hukum Syarak.

(4) Jika Hakam tidak dapat bersetuju, atau jika Mahkamah tidak berpuas hati dengan cara mereka menjalankan penimbangtaraan itu, Mahkamah boleh memecat mereka dan melantik Hakam lain bagi menggantikan mereka.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(5) Hakam hendaklah berusaha untuk mendapatkan kuasa penuh daripada prinsipal mereka masing-masing dan boleh, jika kuasa mereka membenarkan, melafazkan satu talaq di hadapan Mahkamah jika dibenarkan sedemikian oleh Mahkamah, dan jika demikian halnya, Mahkamah hendaklah merekodkan lafaz satu talaq itu, dan menghantar suatu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(6) Jika Hakam berpendapat bahawa pihak-pihak itu patut bercerai tetapi tidak dapat memerintahkan perceraian kerana sesuatu sebab, Mahkamah hendaklah melantik Hakam lain dan hendaklah memberikan kepada mereka kuasa untuk memerintahkan perceraian dan hendaklah, jika mereka berbuat demikian, merekodkan perintah itu dan menghantar salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(7) Melainkan jika dia ialah anggota keluarga terdekat pihak itu, maka tiada seorang pun atau Peguam Syarie boleh dibenarkan hadir atau mewakili mana-mana pihak di hadapan Hakam.

Perceraian *khul'* atau cerai tebus talaq

49. (1) Jika suami tidak bersetuju menjatuhkan talaq dengan kerelaannya sendiri, tetapi pihak-pihak itu bersetuju bercerai dengan cara *khul'* atau cerai tebus talaq, Mahkamah hendaklah, selepas jumlah bayaran tebus talaq dipersetujui oleh pihak-pihak itu, menyebabkan suami itu melafazkan perceraian dengan cara *khul'* dan perceraian itu adalah *ba-in-sughra* atau tak boleh *diruju'*.

(2) Mahkamah hendaklah merekodkan cerai tebus talaq itu dengan sewajarnya dan menghantar suatu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(3) Jika jumlah bayaran tebus talaq tidak dipersetujui oleh pihak-pihak itu, Mahkamah boleh mentaksirkan jumlah itu mengikut Hukum Syarak dengan memberi pertimbangan kepada taraf dan sumber kewangan pihak-pihak itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(4) Jika suami tidak bersetuju bercerai dengan cara penebusan *khul'* atau tidak hadir di hadapan Mahkamah sebagaimana yang diarahkan, atau jika Mahkamah berpendapat bahawa ada kemungkinan yang munasabah bagi suatu perdamaian, Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana yang diperuntukkan di bawah seksyen 47 dan seksyen itu hendaklah terpakai sewajarnya.

Perceraian di bawah *ta'liq* atau janji

50. (1) Seseorang perempuan yang bersuami boleh, jika berhak mendapat perceraian menurut syarat-syarat perakuan *ta'liq* yang dibuat selepas berkahwin, memohon kepada Mahkamah untuk menetapkan bahawa perceraian yang demikian telah berlaku.

(2) Mahkamah hendaklah memeriksa permohonan itu dan membuat suatu siasatan mengenai sahnya perceraian itu dan, jika berpuas hati bahawa perceraian itu adalah sah mengikut Hukum Syarak, hendaklah mengesahkan dan merekodkan perceraian itu dan menghantar suatu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

Perceraian dengan *li'an*

51. (1) Jika pihak-pihak kepada suatu perkahwinan telah mengangkat sumpah dengan cara *li'an* mengikut Hukum Syarak di hadapan seorang Hakim Syarie, apabila penghakiman, maka Hakim Syarie itu hendaklah memerintahkan mereka difarakkan dan dipisahkan dan hidup berasingan selama-lamanya.

(2) Mahkamah hendaklah merekodkan perceraian dengan *li'an* itu dengan sewajarnya dan menghantar suatu salinan rekod itu kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar bagi pendaftaran.

Hidup semula sebagai suami isteri atau rujuk

52. (1) Dalam seksyen ini "*talaq raj'i*" ertinya perceraian yang boleh dirujuk; dan "bersekedudukan semula" ertinya hidup semula sebagai suami isteri dalam tempoh perceraian yang boleh dirujuk.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(2) Jika, selepas sesuatu talaq *raj'i*, pihak-pihak kepada perceraian bersekedudukan semula dengan persetujuan bersama, pihak-pihak itu hendaklah dalam masa tujuh hari melaporkan hal persekedudukan semula itu dan butir-butir lain yang berkaitan kepada Pendaftar bagi kariah masjid di mana mereka bermastautin.

(3) Pendaftar hendaklah membuat apa-apa siasatan yang perlu dan, jika berpuas hati bahawa persekedudukan semula telah berlaku mengikut Hukum Syarak, hendaklah mendaftarkan persekedudukan semula itu dengan membuat suatu pengendorsan pada catatan berhubung dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian, jika perceraian itu telah didaftarkan olehnya, dan hendaklah menghendaki pihak-pihak itu menyerahkan kepadanya perakuan cerai yang berkaitan dan hendaklah mengeluarkan kepada mereka perakuan persekedudukan semula dalam borang yang ditetapkan.

(4) Pendaftar hendaklah juga menyerahkan suatu salinan perakuan persekedudukan semula itu kepada Ketua Pendaftar yang hendaklah mendaftarkan persekedudukan semula itu dengan membuat suatu pengendorsan pada catatan berhubung dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian yang disimpan olehnya.

(5) Mana-mana pihak kepada suatu perkahwinan yang tidak melaporkan hal persekedudukan semula sebagaimana yang dikehendaki oleh subseksyen (2) adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ratus ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga bulan atau kedua-duanya.

(6) Jika perceraian itu tidak didaftarkan oleh Pendaftar yang kepadanya laporan di bawah subseksyen (2) itu dibuat, dia hendaklah merekodkan dalam perakuan cerai nombor siri dan butir-butir perakuan persekedudukan semula itu dan hendaklah menghantar perakuan cerai itu kepada Pendaftar yang telah mengeluarkannya bersama dengan suatu salinan perakuan persekedudukan semula itu, dan Pendaftar yang satu lagi itu hendaklah selepas itu mendaftarkan persekedudukan semula itu dengan membuat suatu pengendorsan pada catatan berhubung dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian dan hendaklah menyerahkan salinan perakuan persekedudukan semula itu kepada Ketua Pendaftar yang hendaklah mendaftarkan persekedudukan semula itu dengan membuat pengendorsan pada catatan berhubung dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian yang disimpan olehnya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(7) Jika talaq *raj'i* telah berlaku tanpa diketahui oleh isteri, suami tidak boleh menghendaki atau meminta isteri supaya bersekedudukan semula dengannya tanpa menzahirkan kepadanya hal perceraian itu.

(8) Jika selepas talaq *raj'i* suami melafazkan *ruju'* dan isteri telah bersetuju terhadap *ruju'* itu, isteri boleh, atas permohonan suami, diperintahkan oleh Mahkamah supaya hidup semula sebagai suami isteri, melainkan jika isteri itu menunjukkan sebab-sebab yang baik mengikut Hukum Syarak sebaliknya, dan, jika demikian halnya, Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana yang diperuntukkan di bawah seksyen 47, dan seksyen itu hendaklah terpakai sewajarnya.

(9) Jika selepas talaq *raj'i* suami melafazkan *ruju'* tetapi isteri telah tidak bersetuju terhadap *ruju'* itu kerana sebab-sebab yang dibenarkan oleh Hukum Syarak, dia tidak boleh diperintahkan oleh Mahkamah supaya hidup semula sebagai suami isteri, tetapi Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana yang diperuntukkan di bawah seksyen 47, dan seksyen itu hendaklah terpakai sewajarnya.

Perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk fasakh

53. (1) Seseorang perempuan atau lelaki, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang berkahwin mengikut Hukum Syarak adalah berhak mendapat suatu perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk fasakh atas satu atau lebih daripada alasan-alasan yang berikut, iaitu—

- (a) bahawa tempat di mana beradanya suami atau isteri telah tidak diketahui selama tempoh lebih daripada satu tahun;
- (b) bahawa suami telah cuai atau telah tidak mengadakan peruntukan bagi nafkahnya selama tempoh tiga bulan;
- (c) bahawa suami atau isteri telah dihukum dengan hukuman pemenjaraan selama tempoh tiga tahun atau lebih;
- (d) bahawa suami atau isteri telah tidak menunaikan, tanpa sebab yang munasabah menurut Hukum Syarak, kewajipan perkahwinannya (nafkah batin) selama tempoh satu tahun;

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (e) bahawa suami telah mati pucuk pada masa perkahwinan dan masih lagi sedemikian dan isteri tidak tahu pada masa perkahwinan bahawa suami telah mati pucuk;
- (f) bahawa suami atau isteri telah gila selama tempoh dua tahun atau sedang mengidap penyakit kusta atau vitiligo atau sedang mengidap penyakit kelamin dalam keadaan boleh berjangkit;
- (g) bahawa isteri, setelah dikahwinkan oleh wali Mujbirnya sebelum dia mencapai umur baligh, menolak perkahwinan itu sebelum mencapai umur lapan belas tahun, dan dia belum disetubuhi oleh suaminya itu;
- (h) bahawa suami atau isteri menganiayai isteri atau suaminya iaitu, antara lain—
 - (i) lazim menyakiti atau menjadikan kehidupannya menderita disebabkan oleh kelakuan aniaya;
 - (ii) berkawan dengan perempuan atau lelaki yang berperangai jahat atau hidup berperangai keji mengikut pandangan Hukum Syarak;
 - (iii) cuba memaksa isteri hidup secara lucah;
 - (iv) melupuskan harta isteri atau suami atau melarang isteri atau suami itu daripada menggunakan haknya di sisi undang-undang terhadap harta itu;
 - (v) menghalang isteri atau suami daripada menunai atau menjalankan kewajipan atau amalan agamanya; atau
 - (vi) jika suami mempunyai isteri lebih daripada seorang, dia tidak melayani isteri yang berkenaan secara adil mengikut kehendak-kehendak Hukum Syarak;
- (i) bahawa walaupun empat bulan berlalu tetapi perkahwinan itu belum disatukan kerana suami atau isteri bersengaja enggan disetubuhi;
- (j) bahawa isteri tidak izin akan perkahwinan itu atau izinnya tidak sah, sama ada oleh sebab paksaan, kesilapan, ketidaksempurnaan akal, atau hal keadaan lain yang diiktiraf oleh Hukum Syarak;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (k) bahawa pada masa perkahwinan itu isteri, sungguhpun berkebolehan memberi izin yang sah, adalah seorang yang sakit mental, sama ada berterusan atau berselangan, dalam erti Ordinan Sakit Mental 1952 [*Ord. 31/52*], atau sakit mentalnya adalah daripada suatu jenis atau setakat yang menjadikannya tidak layak untuk berkahwin; atau
- (l) apa-apa alasan lain yang diiktiraf sebagai sah bagi membubarkan perkahwinan atau bagi *fasakh* di bawah Hukum Syarak.

(2) Mana-mana orang yang berkahwin mengikut Hukum Syarak adalah berhak mendapatkan perintah bagi pembubaran perkahwinan atau *fasakh* atas alasan bahawa isteri menjadi tak upaya yang menghalang persetubuhan.

(3) Tiada suatu perintah boleh dibuat atas alasan dalam perenggan (1)(c) sehingga hukuman pemenjaraan itu telah menjadi muktamad dan suami atau isteri itu telah pun menjalani satu tahun daripada hukuman itu.

(4) Sebelum membuat suatu perintah atas alasan dalam perenggan (1)(e) Mahkamah hendaklah, atas permohonan suami, membuat suatu perintah menghendaki suami memuaskan hati Mahkamah dalam tempoh satu tahun dari tarikh perintah itu bahawa dia tidak lagi mati pucuk, dan jika suami memuaskan hati Mahkamah sedemikian dalam tempoh itu, tiada suatu perintah *fasakh* boleh dibuat atas alasan itu.

(5) Tiada suatu perintah boleh dibuat atas mana-mana alasan dalam subseksyen (1) jika suami memuaskan hati Mahkamah bahawa isteri, dengan mengetahui bahawa adalah terbuka kepadanya untuk mendapatkan perkahwinan itu ditolak, telah bertingkah laku terhadap suaminya dengan cara yang menyebabkan suami mempercayai dengan munasabah bahawa isteri tidak akan bertindak untuk menolak perkahwinan itu, dan bahawa adalah tidak adil kepada suami jika dibuat perintah itu.

Anggapan mati

54. (1) Jika suami mana-mana perempuan telah mati atau dipercayai telah mati, atau telah tidak didengar perkhabaran mengenainya selama tempoh empat tahun atau lebih, dan hal keadaan adalah sedemikian hingga dia patut, bagi maksud

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

membolehkan perempuan itu berkahwin semula, dianggap mengikut Hukum Syarak sebagai telah mati, maka Mahkamah boleh, atas permohonan perempuan itu dan selepas apa-apa siasatan yang wajar, mengeluarkan dalam borang yang ditetapkan suatu perakuan menganggap kematian suami itu dan Mahkamah boleh atas permohonan perempuan itu membuat perintah bagi pembubaran perkahwinan atau fasakh sebagaimana yang diperuntukkan di bawah seksyen 53.

(2) Suatu perakuan yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) hendaklah disifatkan sebagai perakuan kematian suami itu dalam erti perenggan 14(4)(b).

(3) Dalam hal keadaan yang disebut dalam subseksyen (1), seseorang perempuan adalah tidak berhak berkahwin semula tanpa suatu perakuan yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) walaupun Mahkamah Tinggi mungkin telah memberi kebenaran menganggap suami itu telah mati.

(4) Perakuan yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) hendaklah didaftarkan seolah-olah perakuan itu telah mewujudkan perceraian.

Penyenggaraan Daftar Perceraian dan Pembatalan

55. (1) Tiap-tiap Pendaftar dan juga Ketua Pendaftar hendaklah masing-masing menyenggarakan suatu Daftar Perceraian dan Pembatalan dan hendaklah dengan serta-merta mencatatkan dalamnya butir-butir yang ditetapkan mengenai semua perintah perceraian dan pembatalan yang dihantar kepadanya di bawah subseksyen (2) dan mengenai semua perintah perceraian dan pembatalan yang dipohon di bawah subseksyen (3) untuk didaftarkan.

(2) Tiap-tiap Mahkamah yang memberikan dan merekodkan sesuatu perintah perceraian atau pembatalan atau yang membenarkan dan merekodkan mana-mana talaq atau apa-apa bentuk perceraian lain hendaklah dengan serta-merta menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(3) Jika sesuatu perkahwinan yang diakadnikahkan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan dibubarkan atau dibatalkan dengan suatu perintah Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa wibawa di luar Negeri Perak Darul Ridzuan, salah satu daripada

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

pihak-pihak itu boleh memohon kepada Pendaftar yang berkenaan dan Ketua Pendaftar untuk mendaftarkan perintah itu, dan Pendaftar yang berkenaan itu dan Ketua Pendaftar hendaklah mendaftarkan perintah itu apabila berpuas hati bahawa perintah itu adalah suatu perintah yang patut diiktiraf sebagai sah bagi maksud-maksud undang-undang dalam Negeri Perak Darul Ridzuan.

(4) Jika sesuatu lafaz talaq di hadapan Mahkamah atau sesuatu perintah perceraian atau pembatalan, di mana jua telah diberikan, telah membubarkan suatu perkahwinan yang telah diakadnikahkan dalam Negeri Perak Darul Ridzuan dan telah didaftarkan di bawah Enakmen ini atau di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang berkuat kuasa sebelum Enakmen ini, Pendaftar yang berkenaan dan Ketua Pendaftar hendaklah, apabila mendaftarkan talaq atau perintah itu, menyebabkan catatan mengenai perkahwinan itu dalam Daftar Perkahwinan ditandakan dengan perkataan "Dibubarkan" dan dengan rujukan mengenai perbicaraan yang dalamnya talaq itu telah dilafazkan atau perintah itu telah dibuat.

(5) Apabila mendaftarkan sesuatu talaq atau perintah perceraian atau pembatalan itu dan apabila dibayar kepadanya fi yang ditetapkan, Ketua Pendaftar hendaklah mengeluarkan perakuan perceraian atau pembatalan dalam borang yang ditetapkan kepada kedua-dua pihak itu.

Pendaftaran perceraian

56. Tiada apa-apa lafaz talaq atau perintah perceraian atau pembatalan boleh didaftarkan melainkan jika Ketua Pendaftar berpuas hati bahawa Mahkamah telah membuat perintah muktamad berhubung dengannya.

Pendaftaran Perceraian di luar Mahkamah

57. (1) Walau apa pun seksyen 55, seseorang lelaki yang telah menceraikan isterinya dengan lafaz talaq di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah, hendaklah dalam masa tujuh hari dari pelafazan lalaq itu melaporkan kepada Mahkamah.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(2) Mahkamah hendaklah mengadakan siasatan untuk memastikan sama ada talaq yang dilafazkan itu adalah sah mengikut Hukum Syarak.

(3) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa talaq yang telah dilafazkan itu adalah sah mengikut Hukum Syarak, maka Mahkamah hendaklah, tertakluk kepada seksyen 125—

- (a) membuat perintah membenarkan perceraian dengan talaq;
- (b) merekodkan perceraian itu; dan
- (c) menghantar suatu salinan rekod itu kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar bagi pendaftaran.

***Mut'ah* atau pemberian sagu hati kepada perempuan yang diceraikan tanpa sebab yang patut**

58. Selain haknya untuk memohon nafkah, seseorang perempuan yang telah diceraikan tanpa sebab yang patut oleh suaminya boleh memohon *mut 'ah* atau pemberian sagu hati kepada Mahkamah, dan Mahkamah boleh, selepas mendengar pihak-pihak itu dan apabila berpuas hati bahawa perempuan itu telah diceraikan tanpa sebab yang patut, memerintahkan suami membayar sejumlah wang yang wajar dan patut mengikut Hukum Syarak.

Hak terhadap mas kahwin, dsb., tidak akan tersentuh

59. Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Enakmen ini boleh menyentuh apa-apa hak yang mungkin ada pada seseorang isteri di bawah Hukum Syarak terhadap mas kahwinnya dan pemberian kepadanya atau apa-apa bahagian daripadanya apabila perkahwinannya dibubarkan.

BAHAGIAN VI

NAFKAH ISTERI, ANAK DAN LAIN-LAIN

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi isteri, dan kesan *nusyuz*

60. (1) Tertakluk kepada Hukum Syarak, Mahkamah boleh memerintahkan seseorang lelaki membayar nafkah kepada isteri atau bekas isterinya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(2) Tertakluk kepada Hukum Syarak dan pengesahan Mahkamah, seseorang isteri tidaklah berhak mendapat nafkah apabila dia nusyuz atau enggan dengan tidak berpatutan menurut kemahuan atau perintah sah suaminya, iaitu, antara lain—

- (a) apabila dia menjauhkan dirinya dari suaminya;
- (b) apabila dia meninggalkan rumah suaminya bertentangan dengan kemahuan suaminya; atau
- (c) apabila dia enggan berpindah bersama suaminya ke suatu rumah atau tempat lain,

tanpa apa-apa sebab yang sah mengikut Hukum Syarak.

(3) Selepas sahaja isteri itu bertaubat dan menurut kemahuan dan perintah sah suaminya, maka isteri itu tidaklah lagi menjadi *nusyuz*.

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi seseorang tertentu

61. Mahkamah boleh memerintahkan mana-mana orang yang bertanggung tentang hal itu mengikut Hukum Syarak supaya membayar nafkah kepada seseorang lain jika dia tak upaya, sepenuhnya atau sebahagiannya, daripada mencari kehidupan oleh sebab kerosakan mental atau jasmani atau tidak sihat dan Mahkamah berpuas hati bahawa memandang kepada kemampuan orang yang pertama tersebut itu adalah munasabah memerintahkan sedemikian.

Pentaksiran nafkah

62. Dalam menentukan jumlah apa-apa nafkah yang hendak dibayar, Mahkamah hendaklah mengasaskan pentaksirannya terutama sekali atas kemampuan dan keperluan pihak-pihak itu, dengan mengira kadar nafkah itu berbanding dengan pendapatan orang yang terhadapnya perintah itu dibuat.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran bagi nafkah

63. Mahkamah boleh, apabila menentukan nafkah, memerintahkan orang yang bertanggung membayar nafkah itu supaya memberi cagaran bagi kesemua atau apa-apa bahagiannya dengan meletakkan apa-apa harta pada pemegang-pemegang amanah dengan amanah supaya membayar nafkah itu atau sebahagiannya daripada pendapatan harta itu.

Mengkompaun nafkah

64. Sesuatu perjanjian untuk membayar, dengan wang atau harta lain, wang pokok bagi menjelaskan segala tuntutan nafkah masa hadapan tidak boleh berkuat kuasa sehingga ia telah diluluskan dengan atau tanpa syarat-syarat, oleh Mahkamah, tetapi apabila diluluskan sedemikian hendaklah menjadi suatu pembelaan yang memadai terhadap apa-apa tuntutan nafkah.

Lamanya tempoh perintah nafkah

65. Kecuali jika sesuatu perintah nafkah dinyatakan sebagai selama sesuatu tempoh yang lebih singkat atau telah dibatalkan, dan tertakluk kepada Seksyen 66, sesuatu perintah nafkah hendaklah tamat apabila mati orang yang kena membayar nafkah itu atau apabila mati orang yang berhak menerima nafkah itu menurut perintah yang telah dibuat itu, mengikut mana-mana yang lebih awal.

Hak terhadap nafkah atau pemberian selepas perceraian

66. (1) Hak bagi seseorang isteri yang telah bercerai untuk menerima nafkah daripada bekas suaminya di bawah suatu perintah Mahkamah hendaklah terhenti apabila tamat tempoh *'iddah* atau apabila isteri menjadi *nusyuz*.

(2) Hak isteri yang diceraikan untuk menerima pemberian daripada bekas suaminya di bawah sesuatu perjanjian hendaklah terhenti atas perkahwinan semula isteri itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah nafkah

67. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah, atau boleh pada bila-bila masa membatalkan, apa-apa perintah nafkah yang masih berkuat kuasa, sama ada bercagar atau tak bercagar, atas permohonan orang yang berhak menerima atau yang kena membayar nafkah itu menurut perintah yang telah dibuat itu, jika Mahkamah berpuas hati bahawa perintah itu telah diasaskan atas apa-apa salah pernyataan atau kesilapan fakta atau jika suatu perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan.

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perjanjian nafkah

68. Tertakluk kepada seksyen 64, Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah syarat mana-mana perjanjian tentang nafkah yang dibuat antara suami dan isteri, sama ada dibuat sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan, jika Mahkamah berpuas hati bahawa apa-apa perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan, walau apa pun apa-apa peruntukan yang berlawanan dalam perjanjian itu.

Nafkah yang kena dibayar di bawah perintah Mahkamah tidak boleh dipindahkan hakmiliknya

69. Nafkah yang kena dibayar kepada mana-mana orang di bawah mana-mana perintah Mahkamah tidak boleh diserahkan atau dipindahmilikkan atau kena ditahan, diasingkan, atau dikenakan levi untuk, atau berkenaan dengan, apa-apa hutang atau tuntutan.

Menuntut tunggakan nafkah

70. (1) Tunggakan nafkah yang tak bercagar boleh dituntut sebagai suatu hutang daripada pihak yang mungkir dan, jika tunggakan itu terkumpul kena dibayar sebelum suatu perintah penerimaan dibuat terhadap pihak yang mungkir itu, tunggakan itu boleh dibuktikan dalam kebankrapannya dan, jika tunggakan itu terkumpul kena dibayar sebelum dia mati, tunggakan itu hendaklah menjadi suatu hutang yang kena dibayar daripada harta pusakanya.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(2) Tunggakan nafkah yang tak bercagar yang terkumpul kena dibayar sebelum orang yang berhak kepadanya itu mati boleh dituntut sebagai suatu hutang oleh wakil diri di sisi undang-undang orang itu.

Nafkah sementara

71. (1) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa terdapat alasan-alasan untuk membayar nafkah, Mahkamah boleh membuat suatu perintah terhadap suami bagi membayar nafkah sementara yang akan berkuat kuasa dengan serta-merta dan terus berkuat kuasa sehingga suatu perintah Mahkamah dibuat atas permohonan untuk nafkah.

(2) Suami boleh menyelaraskan nafkah sementara yang dibayar dengan amaun yang diperintahkan supaya dibayar untuk nafkah di bawah perintah Mahkamah, dengan syarat bahawa amaun yang diterima oleh isteri, setelah ditolak apa-apa potongan, adalah cukup untuk keperluan asasny.

Hak tempat tinggal

72. (1) Seseorang perempuan yang diceraikan adalah berhak tinggal di rumah di mana dia biasa tinggal semasa dia berkahwin selagi suami tidak mendapatkan tempat tinggal lain yang sesuai untuknya.

(2) Hak tempat tinggal yang diperuntukkan dalam subsekyen (1) akan terhenti—

- (a) jika tempoh *'iddah* telah tamat;
- (b) jika tempoh penjagaan anak telah tamat;
- (c) jika perempuan itu telah berkahwin semula; atau
- (d) jika perempuan itu telah bersalah melakukan perbuatan yang keji secara nyata (*fahisyah*),

dan sesudah itu suami boleh memohon kepada Mahkamah supaya dikembalikan rumah itu kepadanya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Kewajipan menanggung nafkah anak

73. (1) Kecuali jika sesuatu perjanjian atau sesuatu perintah Mahkamah memperuntukkan selainnya, maka adalah menjadi kewajipan seorang bapa menanggung nafkah anaknya, sama ada anak itu berada dalam jagaannya atau dalam jagaan mana-mana orang lain, sama ada dengan mengadakan bagi mereka tempat tinggal, pakaian, makanan, perubatan dan pelajaran sebagaimana yang munasabah memandang kepada kemampuan dan taraf kehidupannya atau dengan membayar kosnya.

(2) Kecuali sebagaimana yang disebut terdahulu, adalah menjadi kewajipan seseorang yang bertanggung di bawah Hukum Syarak untuk menanggung nafkah atau memberi sumbangan kepada nafkah kanak-kanak jika bapa kanak-kanak itu telah mati atau tempat di mana bapanya berada tidak diketahui atau jika dan setakat bapanya tidak berupaya menanggung nafkah mereka.

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan nafkah bagi kanak-kanak

74. (1) Mahkamah boleh pada bila-bila masa memerintahkan seseorang bapa membayar nafkah untuk faedah mana-mana anaknya—

- (a) jika dia telah enggan atau cuai mengadakan peruntukan dengan munasabah bagi anaknya itu;
- (b) jika dia telah meninggalkan langsung isterinya dan anaknya itu adalah dalam jagaan isterinya;
- (c) dalam masa menanti keputusan sesuatu prosiding hal ehwal suami isteri;
- (d) apabila membuat atau selepas daripada membuat suatu perintah meletakkan anak itu dalam jagaan mana-mana orang lain; atau
- (e) apabila memberikan kebenaran kepada bapa itu untuk berpoligami di bawah seksyen 23.

(2) Mahkamah juga mempunyai kuasa memerintahkan seseorang yang bertanggung di bawah Hukum Syarak supaya membayar nafkah atau memberi sumbangan terhadap nafkah seseorang anak jika Mahkamah berpuas hati bahawa memandang kepada kemampuannya adalah munasabah bagi Mahkamah memerintahkan sedemikian.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(3) Suatu perintah di bawah subseksyen (1) atau (2) boleh mengarahkan supaya pembayaran dibuat kepada orang yang menjaga atau memelihara dan mengawal anak itu atau kepada pemegang amanah bagi anak itu.

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran bagi nafkah seseorang anak

75. (1) Mahkamah boleh, apabila memerintahkan pembayaran nafkah untuk manfaat seseorang anak, memerintahkan orang yang bertanggung membayar nafkah itu supaya memberi cagaran bagi kesemua atau mana-mana bahagian daripadanya dengan meletakhakkan apa-apa harta pada pemegang-pemegang amanah dengan amanah supaya membayar nafkah itu atau sebahagiannya daripada pendapatan harta itu.

(2) Kegagalan mematuhi perintah yang menghendaki orang yang bertanggung membayar nafkah itu meletakhakkan apa-apa harta pada pemegang amanah bagi maksud subseksyen (1) boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan Mahkamah.

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak

76. Mahkamah boleh, atas permohonan mana-mana orang yang berkepentingan, pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah, atau pada bila-bila masa membatalkan, mana-mana perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak, jika Mahkamah berpuas hati bahawa perintah itu telah diasaskan atas apa-apa salah pernyataan atau kesilapan fakta atau jika apa-apa perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan.

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perjanjian penjagaan atau nafkah seseorang anak

77. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah terma mana-mana perjanjian berhubung dengan penjagaan atau nafkah seseorang anak, sama ada perjanjian itu dibuat sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan, walau apa pun peruntukan yang berlawanan dalam perjanjian itu,

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

jika Mahkamah berpuas hati bahawa adalah munasabah dan untuk kebajikan anak itu untuk berbuat demikian.

Menuntut tunggakan nafkah seseorang anak

78. Seksyen 71 hendaklah terpakai, dengan apa-apa ubahsuaian yang perlu dan mengikut Hukum Syarak, bagi perintah-perintah mengenai pembayaran nafkah untuk faedah seseorang anak.

Kewajipan menanggung nafkah kanak-kanak yang diterima sebagai anggota keluarga

79. (1) Jika seseorang lelaki telah menerima seseorang kanak-kanak yang bukan anaknya sebagai seorang anggota keluarganya, maka adalah menjadi kewajipannya menanggung nafkah kanak-kanak itu semasa dia masih seorang kanak-kanak, setakat yang ibu dan bapa kanak-kanak itu tidak berbuat demikian, dan Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang perlu bagi memastikan kebajikan kanak-kanak itu.

(2) Kewajipan yang dikenakan oleh subseksyen (1) hendaklah terhenti jika kanak-kanak itu dibawa balik oleh bapa atau ibunya.

(3) Apa-apa wang yang dibelanjakan oleh seseorang lelaki dalam menanggung nafkah seseorang kanak-kanak sebagaimana yang dikehendaki oleh subseksyen (1) hendaklah boleh dituntut daripada ibu atau bapa kanak-kanak itu.

Lamanya tempoh perintah bagi nafkah anak

80. Kecuali—

- (a) jika sesuatu perintah mengenai nafkah seseorang anak dinyatakan sebagai selama tempoh yang lebih singkat;
- (b) jika mana-mana perintah itu telah dibatalkan; atau
- (c) jika mana-mana perintah itu dibuat untuk—
 - (i) seseorang anak perempuan yang belum berkahwin atau yang, oleh sebab hilang upaya dari segi mental atau jasmani, tidak berkebolehan menanggung nafkah dirinya; atau

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (ii) seorang anak lelaki yang, oleh sebab hilang upaya dari segi mental atau jasmani, tidak berkebolehan menanggung nafkah dirinya,

perintah nafkah hendaklah tamat apabila anak itu mencapai umur lapan belas tahun, tetapi Mahkamah boleh, atas permohonan oleh anak itu atau oleh mana-mana orang lain, melanjutkan perintah nafkah itu supaya meliputi apa-apa tempoh tambahan yang difikirkannya munasabah, bagi membolehkan anak itu mengikuti pelajaran atau latihan lanjut atau lebih tinggi.

Kewajipan menanggung nafkah anak-anak tak sah taraf

81. (1) Jika seseorang perempuan cuai atau enggan menanggung nafkah anaknya yang tak sah taraf yang tidak berupaya menanggung nafkah dirinya, selain seorang anak yang dilahirkan akibat rogol, Mahkamah boleh, apabila hal itu dibuktikan dengan sewajarnya, memerintahkan perempuan itu memberi apa-apa elaun bulanan yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah.

(2) Elaun bulanan di bawah seksyen ini hendaklah kena dibayar dari tarikh bermulanya kecuaian atau keengganan menanggung nafkah itu atau dari apa-apa tarikh yang kemudian sebagaimana yang dinyatakan dalam perintah itu.

BAHAGIAN VII

PENJAGAAN

Hadhanah atau Penjagaan Kanak-Kanak

Orang yang berhak menjaga kanak-kanak

82. (1) Tertakluk kepada seksyen 83, ibu adalah yang paling berhak daripada segala orang terhadap hak *hadhanah* anak kecilnya dalam masa ibu itu masih dalam perkahwinan dan juga selepas perkahwinanya dibubarkan.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(2) Jika Mahkamah berpendapat bahawa ibu adalah tidak layak di bawah Hukum Syarak daripada mempunyai hak terhadap *hadhanah* atau penjagaan anaknya, maka hak itu, tertakluk kepada subseksyen(3), hendaklah berpindah kepada salah seorang yang berikut mengikut susunan keutamaan yang berikut, iaitu—

N. O
m O
b O

- ~~(a)~~ nenek sebelah ibu hingga ke atas;
- ~~(b)~~ bapa;
- ~~(c)~~ nenek sebelah bapa hingga ke atas;
- ~~(d)~~ kakak atau adik perempuan seibu sebapa;
- ~~(e)~~ kakak atau adik perempuan seibu;
- ~~(f)~~ kakak atau adik perempuan sebapa;
- ~~(g)~~ anak perempuan dari kakak atau adik perempuan seibu sebapa;
- ~~(h)~~ anak perempuan dari kakak atau adik perempuan seibu;
- ~~(i)~~ anak perempuan dari kakak atau adik perempuan sebapa;
- ~~(j)~~ emak saudara sebelah ibu;
- ~~(k)~~ emak saudara sebelah bapa;
- ~~(l)~~ waris lelaki yang boleh menjadi warisnya sebagai *asabah* atau residuari;

Dengan syarat bahawa penjagaan orang itu tidak menjejaskan kebajikan kanak-kanak itu.

✓ (3) Tiada seorang lelaki pun berhak terhadap penjagaan seseorang kanak-kanak perempuan melainkan jika lelaki itu adalah seorang mahram, iaitu, dia mempunyai pertalian dengan kanak-kanak perempuan itu dalam mana dia dilarang berkahwin dengannya.

✓ (4) Tertakluk kepada seksyen 83 dan 85, jika ada beberapa orang daripada keturunan atau peringkati yang sama, kesemuanya sama layak dan bersetuju menjaga kanak-kanak itu, penjagaan hendaklah diamanahkan kepada orang yang mempunyai sifat-sifat paling mulia yang menunjukkan perasaan paling kasih sayang kepada kanak-kanak itu, dan jika kesemuanya sama mempunyai sifat-sifat kemuliaan, maka yang tertua antara mereka adalah berhak mendapat keutamaan.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Kelayakan yang perlu untuk penjagaan

83. Seseorang yang mempunyai hak mendidik seseorang kanak-kanak, adalah berhak menjalankan hak terhadap *hadhanah* jika—

- (a) dia seorang Islam;
- (b) dia sempurna akal;
- (c) dia berumur yang melayakkan dia memberikan kepada kanak-kanak itu jagaan dan kasih sayang yang mungkin diperlukan oleh kanak-kanak itu;
- (d) dia berkelakuan baik dari segi akhlak Islamiah; dan
- (e) dia tinggal di tempat di mana kanak-kanak itu tidak mungkin menghadapi apa-apa akibat buruk dari segi akhlak atau jasmani.

Bagaimana hak penjagaan hilang

84. Hak seseorang perempuan terhadap *hadhanah* hilang—

- (a) jika perempuan itu berkahwin dengan seseorang yang tidak mempunyai pertalian dengan kanak-kanak itu yang orang itu dilarang berkahwin dengan kanak-kanak itu jika penjagaanya dalam hal sedemikian akan menjejaskan kebajikan kanak-kanak itu tetapi haknya untuk penjagaan akan kembali semula jika perkahwinan itu dibubarkan;
- (b) jika perempuan itu berkelakuan buruk secara keterlaluan dan terbuka;
- (c) jika perempuan itu menukar pemastautinannya dengan tujuan untuk mencegah bapa kanak-kanak itu daripada menjalankan pengawasan yang perlu ke atas kanak-kanak itu, kecuali bahawa seseorang isteri yang bercerai boleh mengambil anaknya sendiri ke tempat lahirnya;
- (d) jika perempuan itu murtad; atau
- (e) jika perempuan itu mencuaikan atau menganiaya kanak-kanak itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Lamanya penjagaan

85. (1) Hak *hadinah* bagi menjaga seseorang kanak-kanak tamat apabila kanak-kanak itu mencapai umur tujuh tahun, jika kanak-kanak itu lelaki, dan umur sembilan tahun, jika kanak-kanak itu perempuan, tetapi Mahkamah boleh, atas permohonan *hadinah*, membenarkan dia menjaga kanak-kanak itu sehingga kanak-kanak itu mencapai umur sembilan tahun, jika kanak-kanak itu lelaki, dan umur sebelas tahun, jika kanak-kanak itu perempuan.

(2) Setelah tamatnya hak *hadinah*, penjagaan adalah turun kepada bapa, dan jika kanak-kanak itu telah mencapai umur kecerdikan (*mumaiyiz*), maka kanak-kanak itu adalah berhak memilih untuk tinggal sama ada dengan ibu atau bapanya, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya.

Penjagaan anak-anak tak sah taraf

86. Penjagaan kanak-kanak tak sah taraf adalah semata-mata pada ibu dan saudara mara ibu.

Kuasa Mahkamah untuk membuat perintah mengenai penjagaan

87. (1) Walau apa pun peruntukan seksyen 82, Mahkamah boleh pada bila-bila masa dengan perintah memilih untuk meletakkan seseorang kanak-kanak dalam jagaan salah seorang daripada orang yang disebut dalam seksyen itu atau, jika ada hal keadaan yang luar biasa yang menyebabkan tidak diingini bagi kanak-kanak itu diamanahkan kepada salah seorang daripada orang itu, Mahkamah boleh dengan perintah meletakkan kanak-kanak itu dalam jagaan mana-mana orang lain atau mana-mana persatuan yang tujuannya adalah termasuk kebajikan kanak-kanak.

(2) Untuk memutuskan dalam jagaan siapakah seseorang kanak-kanak patut diletakkan, pertimbangan yang utama ialah kebajikan kanak-kanak itu dan, tertakluk kepada penimbangan itu, Mahkamah hendaklah memberi perhatian kepada—

- (a) kemahuan ibu dan bapa kanak-kanak itu; dan
- (b) kemahuan kanak-kanak itu, jika dia telah mencapai umur yang dapat menyatakan sesuatu pendapatnya sendiri.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(3) Adalah menjadi suatu anggapan yang boleh dipatahkan bahawa adalah untuk kebaikan seseorang kanak-kanak dalam masa dia kecil supaya berada bersama ibunya, tetapi dalam memutuskan sama ada anggapan itu terpakai bagi fakta mana-mana kes tertentu, Mahkamah hendaklah memberikan perhatian kepada tidak baiknya mengganggu kehidupan seseorang kanak-kanak dengan bertukar-tukarnya jagaan.

(4) Jika ada dua orang atau lebih kanak-kanak daripada sesuatu perkahwinan, Mahkamah tidaklah terikat meletakkan kedua-dua atau kesemuanya dalam jagaan orang yang sama tetapi hendaklah menimbangkan kebajikan setiap seorang secara berasingan.

(5) Mahkamah boleh, jika perlu, membuat perintah interim untuk menempatkan kanak-kanak itu dalam penjagaan mana-mana orang atau institusi atau persatuan dan perintah itu hendaklah dikuatkuasakan dengan serta-merta dan terus dikuatkuasakan sehingga Mahkamah membuat perintah bagi penjagaan itu.

Perintah tertakluk kepada syarat-syarat

88. (1) Sesuatu perintah jagaan boleh dibuat tertakluk kepada apa-apa syarat yang difikirkan oleh Mahkamah patut dikenakan dan, tertakluk kepada syarat-syarat itu, jika ada, yang terpakai dari semasa ke semasa, perintah itu hendaklah memberi hak kepada orang yang diberi jagaan itu untuk memutuskan semua soal yang berhubungan dengan pendidikan dan pelajaran kanak-kanak itu.

(2) Tanpa menyentuh keluasan subseksyen (1), sesuatu perintah jagaan boleh—

- (a) mengandungi syarat-syarat tentang tempat dimana kanak-kanak itu akan tinggal dan tentang cara pelajarannya;
- (b) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu berada buat sementara dalam pemeliharaan dan kawalan seseorang selain orang yang diberi jagaan itu;
- (c) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu melawat ibu atau bapa yang tidak diberi jagaan atau mana-mana anggota keluarga ibu atau bapa yang telah mati atau tidak diberi jagaan pada masa dan bagi apa-apa tempoh sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (d) memberi ibu atau bapa yang tidak diberi jagaan atau mana-mana anggota keluarga ibu atau bapa yang telah mati atau tidak diberi jagaan hak untuk berjumpa dengan kanak-kanak itu pada masa dan dengan seberapa kerap yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah; atau
- (e) melarang orang yang diberi jagaan itu daripada membawa kanak-kanak itu keluar dari Malaysia.

Penjagaan ke atas Orang dan Harta

Orang yang berhak kepada penjagaan

89. (1) Sungguhpun hak terhadap *hadhanah* atau penjagaan anak mungkin terletak hak pada seseorang lain, bapa ialah penjaga hakiki yang pertama dan utama bagi diri dan harta anaknya yang belum dewasa, dan apabila bapa telah mati, maka hak di sisi undang-undang bagi menjaga anaknya itu adalah turun kepada salah seorang yang berikut mengikut susunan keutamaan yang berikut, iaitu—

- (a) datuk lelaki di sebelah bapa;
- (b) wasi yang dilantik menurut wasiat bapa;
- (c) wasi kepada wasi bapa;
- (d) wasi datuk lelaki di sebelah bapa;
- (e) wasi kepada wasi datuk di sebelah bapa:

Dengan syarat bahawa dia adalah seorang Islam, seorang dewasa, adalah siuman, dan boleh dipercayai.

(2) Bapa hendaklah sentiasa mempunyai kuasa paling luas untuk membuat melalui wasiat apa-apa perkiraan yang difikirkannya baik sekali berhubung dengan penjagaan anak-anaknya yang masih kanak-kanak dan perlindungan kepentingan-kepentingan mereka, dengan syarat bahawa dia adalah siuman sepenuhnya.

(3) Subseksyen (1) tidaklah terpakai jika terma-terma dan syarat-syarat bagi surat cara yang meletak hak harta pada kanak-kanak itu dengan nyata tidak membenarkan orang yang tersebut dalamnya daripada menjalankan apa-apa kuasa ke atas harta itu, dan dalam hal yang demikian Mahkamah hendaklah melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(4) Bagi maksud penjagaan ke atas diri dan harta, seseorang hendaklah disifatkan sebagai kanak-kanak melainkan jika dia telah genap umur lapan belas tahun.

Kuasa ke atas harta tak alih dan harta alih

90. (1) Berkenaan dengan harta tak alih, seseorang penjaga di sisi undang-undang tidak mempunyai apa-apa kuasa untuk menjual, kecuali dalam hal-hal yang berikut, iaitu—

- (a) jika, dengan menjual harta itu kepada orang luar, dia boleh mendapat harga sekurang-kurangnya dua kali ganda harga harta itu.
- (b) jika kanak-kanak itu tidak mempunyai apa-apa mata pencarian lain, dan penjualan itu adalah benar-benar perlu untuk menanggung nafkahnya, dan kanak-kanak itu tidak mempunyai apa-apa harta lain;
- (c) jika harta itu perlu dijual bagi maksud menjelaskan hutang pewasiat, yang tidak dapat diselesaikan jika harta itu tidak dijual;
- (d) jika ada sesuatu peruntukan am dalam wasiat pewasiat itu yang tidak dapat dikuatkuasakan dengan tidak dijual harta itu;
- (e) jika pendapatan yang terkumpul daripada harta pusaka itu tidak mencukupi untuk membayar perbelanjaan yang telah dilakukan dalam menguruskannya dan untuk membayar hasil tanah;
- (f) jika harta itu sedang diancam bahaya yang akan menyebabkannya menjadi musnah atau binasa oleh kerana reput;
- (g) jika harta itu ada dalam tangan orang yang tidak berhak kepadanya, dan penjaga itu ada sebab bagi mengkhawatiri bahawa tidak ada peluang bagi mendapatkan pemulihan yang saksama; atau

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (h) dalam mana-mana hal lain, jika harta itu benar-benar perlu dijual atas alasan-alasan lain yang dibenarkan oleh Hukum Syarak dan penjualan itu adalah nyata atau jelas sekali untuk faedah kanak-kanak itu.

(2) Berkenaan dengan harta alih, seseorang penjaga di sisi undang-undang mempunyai kuasa menjual atau menyandarkan barang-barang dan harta-benda kanak-kanak itu, jika dia berkehendakkan keperluan-keperluan yang mustahak, seperti makanan, pakaian dan asuhan; dan jika harta alih seseorang kanak-kanak dijual dengan ikhlas dan jujur bagi sesuatu balasan yang memadai dengan tujuan untuk melaburkan hasil jualan itu dengan selamat dan untuk memperoleh pendapatan tambahan, maka penjualan harta itu hendaklah dikira sebagai sah.

Pelantikan penjaga oleh Mahkamah

91. (1) Jika tidak ada penjaga di sisi undang-undang, maka kewajipan bagi melantik seseorang penjaga untuk melindungi dan memelihara harta kanak-kanak ieu adalah terletak ke atas Mahkamah, dan dalam membuat sesuatu pelantikan Mahkamah hendaklah terutama sekali memberi pertimbangan-pertimbangan kepada kebajikan kanak-kanak itu.

(2) Dalam menimbangkan apakah yang akan menjadi kebajikan bagi kanak-kanak itu, Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang umur dan jantina kanak-kanak itu, watak dan kebolehan penjaga yang dicadangkan itu dan bagaimana karibnya persaudaraannya dengan kanak-kanak itu, kemahuan-kemahuan, jika ada, ibu dan bapanya yang telah mati, dan apa-apa hubungan penjaga yang dicadangkan itu yang sedia ada dan yang dahulu dengan kanak-kanak itu atau hartanya, dan jika kanak-kanak itu telah mencapai umur yang membolehkannya membuat sesuatu pilihan yang bijak, maka Mahkamah boleh menimbangkan pilihannya itu.

Pelantikan ibu sebagai penjaga melalui wasiat

92. Seseorang ibu, sama ada seorang Islam atau seorang Kitabiyah, boleh dilantik dengan sah menjadi wasi bagi bapa, dan dalam hal yang demikian ibu itu boleh menjalankan kuasanya sebagai penjaga melalui wasiat atau, jika tidak ada seorang penjaga di sisi undang-undang dia boleh dilantik sebagai penjaga di sisi undang-undang oleh Mahkamah, tetapi jika dia

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

tidak dilantik sebagai demikian maka dia tidak boleh membuat apa-apa urusan mengenai harta kanak-kanak itu.

Penjaga bersama dengan ibu

93. Jika Mahkamah melantik ibu menjadi penjaga, Mahkamah boleh juga melantik seorang lain menjadi penjaga sama ada bagi diri atau harta kanak-kanak itu atau kedua-duanya, untuk bertindak bersama dengan ibu itu.

Perubahan kuasa penjaga harta

94. Dalam melantik seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak, Mahkamah boleh, dengan perintah, menentukan, menyekat, atau memperluas kuasa penjaga berhubung dengannya, setakat yang perlu bagi kebajikan kanak-kanak itu.

Pemecatan penjaga

95. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa memecat mana-mana penjaga, sama ada seorang ibu atau bapa atau orang lain dan sama ada dia ialah penjaga bagi diri atau harta kanak-kanak, dan boleh melantik seorang lain menjadi penjaga untuk menggantikannya.

Cagaran hendaklah diberi

96. (1) Jika seseorang dilantik oleh Mahkamah menjadi penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak maka dia hendaklah, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya, memberi cagaran dalam apa-apa jumlah yang ditetapkan bagi pelaksanaan sewajarnya kewajipan-kewajipannya sebagai penjaga.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(2) Cagaran itu hendaklah diberikan mengikut cara yang ditetapkan pada masa itu bagi penerima-penerima yang dilantik oleh Mahkamah; dan penjaga yang dilantik itu hendaklah mengemukakan akaun-akaunnya pada tempoh-tempoh yang diperintahkan, dan hendaklah membayar apa-apa baki yang diperakui kena dibayar olehnya ke dalam Mahkamah mengikut cara yang ditetapkan bagi penerima-penerima.

Had kuasa bagi penjaga yang dilantik oleh Mahkamah

97. (1) Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah tidak boleh, tanpa kebenaran Mahkamah—

- (a) menjual, menggadaikan, menggadaikanjikan, menukar, atau selainnya melepaskan milikan mana-mana harta alih atau harta tak alih kanak-kanak itu; atau
- (b) memajakkan mana-mana tanah kepunyaan kanak-kanak itu selama tempoh lebih daripada satu tahun.

(2) Apa-apa pelupusan harta seseorang kanak-kanak yang dilakukan berlawanan dengan seksyen ini boleh ditetapkan sebagai tak sah dan atas penetapan itu Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang pada pendapatnya perlu untuk mengembalikan harta yang dilupuskan itu kepada kanak-kanak itu.

(3) Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa perintah di bawah subseksyen (2) melainkan jika perlu atau baik bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Penjaga tidak boleh memberi akuan penyelesaian mengenai harta modal

98. Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah tidak boleh, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya dalam apa-apa hal, diberi kuasa untuk memberi akuan penyelesaian yang sewajarnya bagi apa-apa legasi atau wang modal lain yang kena dibayar kepada atau boleh diterima oleh kanak-kanak itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Penjaga boleh menanggung kanak-kanak daripada pendapatan

99. (1) Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah boleh membuat peruntukan yang munasabah daripada pendapatan harta itu untuk menanggung nafkah dan pelajaran kanak-kanak itu dengan mengambil kira taraf kehidupan kanak-kanak itu; tetapi tiada apa-apa jumlah wang melebihi tiga ratus ringgit sebulan boleh digunakan sedemikian tanpa kebenaran Mahkamah.

(2) Jika pendapatan daripada harta kanak-kanak itu yang ada dalam tangan penjaga itu tidak mencukupi bagi maksud itu, atau jika wang adalah dikehendaki untuk kemajuan kanak-kanak itu, maka Mahkamah boleh memerintahkan supaya peruntukan bagi maksud itu diadakan daripada harta modal kanak-kanak itu dan bagi maksud itu Mahkamah boleh membenarkan apa-apa bahagian daripada harta kanak-kanak itu dijual, digadaikan, atau digadaijanjikan dan boleh memberi apa-apa arahan mengenainya sebagaimana yang perlu bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Perintah khas mengenai harta kecil

100. (1) Jika memandang kepada taraf kehidupan kanak-kanak itu dan kepada nilai hartanya dan juga kepada segala hal keadaan kes yang berkenaan adalah didapati bermanfaat supaya harta modal kanak-kanak itu digunakan bagi menanggung nafkah, pelajaran, atau kemajuannya mengikut apa-apa cara yang boleh mengelakkan belanja bagi membuat permohonan kepada Mahkamah, maka Mahkamah boleh, daripada melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu, memerintahkan supaya segala harta kanak-kanak itu, daripada apa jua jenis pun, diletakkan dalam tangan seseorang yang hendaklah dilantik oleh Mahkamah, dengan kuasa penuh untuk membuat apa-apa urusan dan untuk menggunakan harta itu bagi maksud yang disebut terdahulu menurut budi bicaranya sendiri bebas daripada apa-apa kawalan; dan dalam hal yang demikian resit daripada orang yang dilantik itu adalah menjadi akuan penyelesaian yang sewajarnya bagi mana-mana orang yang membuat apa-apa pembayaran atau pemindahmilikan apa-apa harta kepadanya bagi pihak kanak-kanak itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

(2) Mana-mana orang yang dilantik di bawah subseksyen (1) boleh diperintahkan oleh Mahkamah supaya mengemukakan suatu akaun mengenai urusan-urusan yang dibuat olehnya mengenai harta kanak-kanak itu.

(3) Mahkamah boleh, kerana apa-apa sebab yang memadai, membatalkan apa-apa perintah, atau memansuhkan apa-apa pelantikan, yang dibuat di bawah subseksyen (1), dan boleh melantik seorang lain dengan memberikan kepadanya kuasa yang sama atau apa-apa kuasa yang lebih besar atau lebih kecil sebagaimana yang difikirkannya patut, atau boleh melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu.

Permohonan untuk mendapatkan pendapat, dsb

101. Seseorang penjaga boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan pendapat, nasihat, atau budi bicaranya atas apa-apa soal mengenai pengurusan atau pentadbiran harta kanak-kanak itu.

Perintah larangan oleh Mahkamah

102. (1) Walau apa pun peruntukan-peruntukan seksyen 90, Mahkamah boleh, jika difikirkannya perlu berbuat demikian, membuat suatu perintah melarang bapa atau datuk lelaki di sebelah bapa seorang kanak-kanak atau wasi-wasi mereka masing-masing atau wasi-wasi kepada wasi-wasi mereka masing-masing daripada—

- (a) menjual, menggadaikan, menggadaikan, menukar, atau selainnya melepaskan milikan mana-mana harta alih atau harta tak alih kanak-kanak itu; atau
- (b) memajakkan mana-mana tanah kepunyaan kanak-kanak itu selama tempoh lebih daripada satu tahun, tanpa mendapat kebenaran terlebih dahulu daripada Mahkamah.

(2) Apa-apa pelupusan harta seseorang kanak-kanak yang berlawanan dengan perintah itu boleh ditetapkan sebagai tak sah, dan atas penetapan itu Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang difikirkannya perlu untuk mengembalikan harta yang dilupuskan itu kepada kanak-kanak itu.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(3) Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa perintah di bawah subseksyen (2) melainkan jika perlu atau baik bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Penjaga bagi anak yatim

103. Jika bapa dan datuk lelaki seseorang kanak-kanak telah mati tanpa melantik seorang penjaga melalui wasiat, mana-mana penghulu, pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Sarjan, mana-mana orang yang menjaga kanak-kanak itu, atau mana-mana orang yang mempunyai kuasa seorang Pelindung di bawah Akta Kanak-Kanak 2001 [*Akta 611*], boleh menyebabkan kanak-kanak itu dibawa ke hadapan Mahkamah dan Mahkamah boleh melantik seorang penjaga sama ada bagi diri atau bagi harta kanak-kanak itu, atau kedua-duanya.

Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang nasihat pegawai-pegawai kebajikan, dll

104. Apabila menimbangkan apa-apa soal berhubung dengan penjagaan atau nafkah seseorang kanak-kanak, Mahkamah hendaklah, bilamana boleh dilaksanakan, menerima nasihat seseorang, sama ada pegawai awam atau tidak, yang terlatih atau berpengalaman dalam kebajikan kanak-kanak tetapi Mahkamah tidaklah terikat untuk menuruti nasihat itu.

Kuasa Mahkamah untuk menghalang anak dibawa keluar dari Malaysia

105. (1) Mahkamah boleh, atas permohonan bapa atau ibu seseorang anak—

- (a) jika keputusan sesuatu perbicaraan hal ehwal suami isteri belum selesai; atau
- (b) jika, di bawah mana-mana perjanjian atau di bawah perintah Mahkamah, hanya ibu sahaja atau bapa sahaja mempunyai jagaan atas anak itu manakala yang satu lagi itu tidak ada mempunyai jagaan.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

mengeluarkan suatu injunksi menghalang ibu atau bapa yang satu lagi itu daripada membawa anak itu keluar dari Malaysia atau Mahkamah boleh membenarkan anak itu dibawa keluar dari Malaysia sama ada tanpa syarat atau tertakluk kepada apa-apa syarat atau aku janji yang difikirkan patut oleh Mahkamah.

(2) Mahkamah boleh, atas permohonan mana-mana orang yang berkepentingan, mengeluarkan suatu injunksi menghalang mana-mana orang, selain orang yang mempunyai jagaan ke atas kanak-kanak itu, daripada membawa seseorang kanak-kanak keluar dari Malaysia.

(3) Kegagalan mematuhi suatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan Mahkamah.

Relief-Relief Lain

Kuasa Mahkamah untuk membatalkan dan menahan perpindahan yang dimaksudkan untuk mengecewakan tuntutan nafkah

106. (1) Jika—

- (a) sesuatu perbicaraan hal ehwal suami isteri belum selesai di Mahkamah;
- (b) sesuatu perintah telah dibuat di bawah seksyen 58, 60 atau 74 dan belum lagi dibatalkan; atau
- (c) nafkah kena dibayar di bawah sesuatu perjanjian kepada atau untuk manfaat seorang isteri atau bekas isteri atau anak,

Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa atas permohonan—

- (aa) jika Mahkamah berpuas hati bahawa apa-apa perpindahan harta telah dilakukan oleh suami atau bekas suami atau ibu atau bapa orang yang telah membuat atau yang bagi pihaknya permohonan itu dibuat, dalam masa tiga tahun sebelumnya, dengan tujuan di pihak orang yang melakukan perpindahan itu hendak mengurangkan kemampuannya membayar nafkah atau kemampuan suami itu membayar *mut'ah* atau

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

hendak menghalangi isterinya daripada apa-apa hak berhubung dengan harta itu, tertakluk kepada subseksyen (2), menghendaki orang yang membuat perpindahan itu membatalkan perpindahan itu; dan

- (bb) jika Mahkamah berpuas hati bahawa apa-apa perpindahan harta dicadang hendak dilakukan dengan apa-apa tujuan yang demikian, memberi suatu injunksi menegah perpindahan itu.

(2) Bagi maksud seksyen ini—

"harta" ertinya apa-apa jenis harta, alih atau tak alih, dan termasuklah wang;

"perpindahan" termasuklah sesuatu penjualan, pemberian, pajakan, gadai janji, atau apa-apa transaksi lain yang dengannya pemunyaan atau pemilikan harta itu dipindahmilikkan atau dibebankan tetapi tidak termasuk suatu perpindahan yang dilakukan kerana wang atau sesuatu bernilai wang kepada atau untuk faedah seseorang yang bertindak dengan suci hati dan dengan tidak mengetahui tujuan perpindahan itu dilakukan.

(3) Kegagalan mematuhi suatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan Mahkamah.

Perintah tegahan

107. (1) Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa dalam masa perbicaraan hal ehwal suami isteri yang masih belum selesai atau pada atau selepas pemberian suatu perintah perceraian, fasakh, atau pembatalan, untuk memerintahkan mana-mana orang menahan dirinya daripada mengganggu atau mencero bohi dengan apa-apa cara pun ke atas suami atau isteri atau bekas suami atau bekas isterinya.

(2) Kegagalan mematuhi suatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan Mahkamah.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Perintah larangan melupuskan harta sepencarian

108. (1) Mahkamah boleh, atas permohonan mana-mana pihak kepada perkahwinan—

- (a) jika mana-mana prosiding hal ehwal suami isteri masih belum selesai di Mahkamah; atau
- (b) dalam prosiding tersebut Mahkamah boleh membuat perintah di bawah seksyen 122,

mengeluarkan suatu perintah melarang suami atau isteri, mengikut mana-mana yang berkenaan, daripada melupuskan apa-apa harta yang telah diperoleh semasa perkahwinan mereka masih berterusan jika Mahkamah berpuas hati adalah perlu untuk berbuat demikian.

(2) Kegagalan mematuhi suatu perintah di bawah subseksyen (1) boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan Mahkamah.

BAHAGIAN VIII

PELBAGAI

Pengiktirafan perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Perak Darul Ridzuan

109. Sesuatu perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Perak Darul Ridzuan selain perkahwinan yang diakadnikahkan di sesuatu Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul Malaysia di bawah seksyen 24 hendaklah diiktiraf sebagai sah bagi segala maksud Enakmen ini jika—

- (a) perkahwinan itu telah dilakukan mengikut cara yang dikehendaki atau dibenarkan oleh undang-undang tempat di mana perkahwinan itu telah dilakukan;
- (b) setiap satu pihak itu mempunyai, pada masa perkahwinannya itu, keupayaan berkahwin di bawah undang-undang tempat bermastautinnya; dan

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (c) jika salah satu pihak itu adalah seorang pemastautin di Negeri Perak Darul Ridzuan, kedua-dua pihak mempunyai keupayaan berkahwin mengikut Enakmen ini.

Pengiktirafan perkahwinan yang dilakukan di Kedutaan-Kedutaan, dsb., di Negeri Perak Darul Ridzuan

110. Sesuatu perkahwinan orang Islam yang bukan warganegara Malaysia yang dilakukan di mana-mana Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul negara asing di Negeri Perak Darul Ridzuan hendaklah diiktirafkan sebagai sah bagi segala maksud Enakmen ini jika—

- (a) perkahwinan itu telah dilakukan mengikut cara yang dikehendaki atau dibenarkan oleh undang-undang negara Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul itu, atau mengikut cara yang dibenarkan di bawah Enakmen ini;
- (b) setiap satu pihak itu mempunyai, pada masa perkahwinannya itu, keupayaan berkahwin di bawah undang-undang tempat bermastautinnya; dan
- (c) jika salah satu pihak itu adalah seorang pemastautin di Negeri Perak Darul Ridzuan, kedua-dua pihak mempunyai keupayaan berkahwin mengikut Enakmen ini.

Kesahtarafan Anak

Siapakah yang dikaitkan sebagai bapa

111. Jika seseorang perempuan yang berkahwin dengan seseorang lelaki melahirkan seorang anak lebih daripada enam bulan *qamariah* dari tarikh perkahwinannya itu atau dalam masa empat tahun *qamariah* selepas perkahwinannya itu dibubarkan sama ada oleh sebab kematian lelaki itu atau oleh sebab perceraian, dan perempuan itu pula tidak berkahwin semula, maka lelaki itu hendaklah disifatkan sebagai bapa anak itu, tetapi lelaki itu boleh, dengan cara *li'an* atau kutukan, menafikan anak itu sebagai anaknya di hadapan Mahkamah.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Kelahiran lebih daripada empat tahun selepas pembubaran perkahwinan

112. Jika anak itu dilahirkan lebih daripada empat tahun *qamariah* selepas perkahwinan itu dibubarkan sama ada oleh sebab kematian lelaki itu atau oleh sebab perceraian, lelaki itu tidak boleh disifatkan sebagai bapa anak itu melainkan jika lelaki itu atau mana-mana warisnya menegaskan bahawa anak itu adalah anak lelaki itu.

Kelahiran selepas pengakuan bahawa 'iddah telah tamat

113. Jika seorang perempuan, yang tidak berkahwin semula, membuat satu pengakuan bahawa tempoh 'iddahnya telah tamat, sama ada 'iddah itu adalah oleh sebab kematian atau perceraian, dan perempuan itu kemudiannya melahirkan seorang anak, maka suami perempuan itu tidak boleh disifatkan sebagai bapa anak itu melainkan jika anak itu telah dilahirkan kurang daripada empat tahun *qamariah* dari tarikh perkahwinan itu dibubarkan oleh sebab kematian suaminya itu atau oleh sebab perceraian.

Persetubuhan syubhah

114. Jika seorang lelaki melakukan persetubuhan syubhah dengan seorang perempuan, dan kemudiannya perempuan itu melahirkan seorang anak dalam tempoh antara enam bulan *qamariah* hingga empat tahun *qamariah* selepas persetubuhan itu, maka lelaki itu hendaklah disifatkan sebagai bapa anak itu.

Syarat-syarat bagi pengakuan yang sah

115. Jika seseorang lelaki mengaku seorang lain, sama ada dengan nyata atau dengan tersirat, sebagai anaknya yang sah, lelaki itu hendaklah disifatkan sebagai bapa anak itu jika, syarat-syarat yang berikut di penuhi, iaitu—

- (a) tiada seseorang lain disifatkan sebagai bapa anak itu.
- (b) perbezaan antara umur lelaki itu dengan umur anak itu memunasabahkan pertalian antara mereka sebagai bapa dan anak;

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (c) jika anak itu telah akil baligh, yang mana dia boleh membuat keputusan, anak itu telah memersetujui tentang dia diakui sebagai anak;
- (d) lelaki dan ibu anak itu mungkin boleh disatukan dengan sah dalam perkahwinan pada masa pembenihan;
- (e) pengakuan itu bukannya cuma mengakui anak itu sebagai anaknya, bahkan mengakui anak itu sebagai anak sah tarafnya;
- (f) lelaki itu berkeupayaan membuat kontrak;
- (g) pengakuan itu dibuat dengan tujuan semata-mata untuk memberi taraf kesahtarafan; atau
- (h) pengakuan itu adalah jelas maksudnya dan anak itu adalah diakui sebagai anak kandungnya.

Anggapan daripada pengakuan boleh dipatahkan

116. Anggapan yang berbangkit daripada pengakuan yang dibuat oleh seseorang bahawa dia ialah bapa kepada seseorang yang diakuinya sebagai anak boleh dipatahkan hanya dengan—

- (a) penolakan di pihak orang yang telah diakui sebagai anak itu;
- (b) bukti bahawa perbezaan umur antara pihak yang mengaku dan pihak yang diakui adalah sebegitu kecil, atau bahawa umur pihak yang diakui adalah sebegitu tinggi, hingga menyebabkan pertalian yang dikatakan itu mustahil dari segi fizikal;
- (c) bukti bahawa pihak yang diakui itu adalah sebenarnya anak seorang lain; atau
- (d) bukti bahawa ibu anak itu tidak mungkin menjadi isteri yang sah kepada pihak yang mengaku pada masa percantuman benih anak itu.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Pengakuan oleh perempuan yang sedang dalam 'iddah

117. Jika orang yang membuat pengakuan itu adalah seorang perempuan yang berkahwin atau yang sedang dalam 'iddah, suami perempuan itu tidak boleh disifatkan sebagai bapa kepada orang yang diakui itu melainkan jika pengakuan perempuan itu disahkan oleh suaminya itu atau disahkan dengan keterangan.

Mengakui seorang lain sebagai ibu atau bapa

118. Jika seseorang mengakui seorang lain sebagai bapa atau ibunya, maka pengakuan itu, jika disetujui atau disahkan oleh orang yang diakui itu, sama ada dalam masa hayat atau selepas kematian orang yang mengakui itu, adalah menjadi suatu perkeluargaan yang sah, setakat perhubungan antara bapa atau ibu dengan anak itu sahaja, dengan syarat bahawa memandangkan kepada umur orang yang membuat pengakuan dan umur orang yang diakui itu maka adalah munasabah orang yang diakui itu menjadi ibu atau bapa kepada orang yang mengakui sedemikian.

Pengakuan selain sebagai anak, ibu atau bapa

119. Jika seseorang mengakui seorang lain sebagai seorang keluarga, selain sebagai seorang anak, ibu, atau bapa, pengakuan itu tidak boleh menyentuh mana-mana orang lain melainkan orang lain itu mengesahkan pengakuan itu.

Pengakuan tidak boleh dibatalkan

120. Sesudah sahaja pengakuan atau pengesahan dibuat tentang pertalian sebagai bapa dan anak atau tentang perkeluargaan atau persaudaraan, maka pengakuan atau penyesahan itu tidak boleh dibatalkan.

Perintah Supaya Hidup Bersama Semula

Permohonan oleh isteri yang ditinggal langsung

121. Jika seseorang telah tidak lagi hidup bersama dengan isterinya mengikut cara yang dikehendaki oleh Hukum Syarak, isteri itu boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan perintah supaya orang itu hidup bersama semula dengannya.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Pembahagian Harta Sepencarian

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan pembahagian harta sepencarian

122. (1) Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa apabila membenarkan lafaz talaq atau apabila membuat suatu perintah perceraian untuk memerintahkan supaya apa-apa aset yang diperoleh oleh pihak-pihak itu dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset yang diperoleh oleh pihak-pihak itu dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dijual dan hasil jualan itu dibahagi antara pihak-pihak itu.

(2) Dalam menjalankan kuasa yang diberikan oleh subseksyen (1), Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang—

- (a) takat sumbangan-sumbangan yang telah dibuat oleh setiap pihak dalam bentuk wang, harta, atau kerja bagi memperoleh aset-aset itu;
- (b) apa-apa hutang yang terhutang oleh salah satu pihak yang telah dilakukan bagi manfaat bersama mereka;
- (c) keperluan anak-anak yang belum dewasa daripada perkahwinan itu, jika ada,

dan, tertakluk kepada pertimbangan-pertimbangan itu, Mahkamah hendaklah membuat pembahagian yang sama banyak.

(3) Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa apabila membenarkan lafaz talaq atau apabila membuat perintah perceraian, memerintahkan supaya apa-apa aset yang diperoleh dalam masa perkahwinan dengan usaha tunggal satu pihak kepada perkahwinan itu dibahagi antara mereka atau supaya aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagi antara pihak-pihak itu.

(4) Dalam menjalankan kuasa yang diberikan oleh subseksyen (3), Mahkamah hendaklah memberi perhatian kepada—

- (a) takat sumbangan-sumbangan yang telah dibuat oleh pihak yang tidak memperoleh aset itu, kepada kebajikan keluarga dengan memelihara rumahtangga atau menjaga keluarga;

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

- (b) keperluan anak-anak yang belum dewasa daripada perkahwinan itu, jika ada,

dan, tertakluk kepada pertimbangan-pertimbangan itu, Mahkamah boleh membahagikan aset-aset itu atau hasil jualan itu mengikut apa-apa kadar yang difikirkannya munasabah, tetapi dalam apa-apa hal, pihak yang telah memperoleh aset-aset itu dengan usahanya hendaklah menerima suatu kadar yang lebih besar.

(5) Bagi maksud seksyen ini, sebutan mengenai aset yang diperoleh dalam masa perkahwinan oleh satu pihak termasuklah aset-aset yang dipunyai oleh satu pihak sebelum perkahwinan itu yang telah dimajukan pada sebahagian besarnya dalam masa perkahwinan itu oleh pihak yang satu lagi itu atau dengan usaha bersama mereka.

Rayuan

Rayuan

123. Mana-mana orang yang terkilan dengan mana-mana keputusan mana-mana Mahkamah atau mana-mana Pendaftar di bawah Enakmen ini boleh merayu terhadap keputusan itu mengikut cara yang diperuntukkan di bawah Enakmen Tatacara *Mal* (Perak) 2004.

BAHAHAGIAN IX

PENALTI

Poligami tanpa kebenaran Mahkamah

124. Mana-mana lelaki yang berkahwin lagi di mana-mana jua pun dalam masa perkahwinannya yang sedia ada masih berterusan tanpa mendapat kebenaran secara bertulis terlebih dahulu daripada Mahkamah adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Perceraian di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah

125. Mana-mana lelaki yang menceraikan isterinya dengan melafazkan talaq dengan apa-apa bentuk di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah itu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

Tidak membuat laporan

126. (1) Barang siapa yang berkewajipan membuat sesuatu laporan di bawah Enakmen ini dengan sengaja cuai atau tidak berbuat demikian adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Barang siapa yang berkewajipan membuat sesuatu laporan atau dikehendaki mengemukakan sesuatu permohonan di bawah Enakmen ini atau dikehendaki memberi apa-apa maklumat atau menyempurnakan atau menandatangani apa-apa dokumen yang perlu di sisi undang-undang bagi maksud melaksanakan pendaftaran dokumen itu, dengan sengaja cuai atau tidak membuat laporan itu atau mematuhi kehendak itu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Meninggal langsung isteri

127. Mana-mana orang yang telah diperintahkan oleh Mahkamah supaya hidup bersama semula dengan isterinya, dengan sengaja cuai atau tidak mematuhi perintah itu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Menganiyai isteri atau suami

128. Mana-mana suami atau isteri yang menganiyai isterinya atau suaminya atau menipu harta isterinya atau suaminya, mengikut mana-mana yang berkenaan, adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Tidak memberi keadilan yang sewajarnya kepada isteri

129. Mana-mana orang yang tidak memberi keadilan sewajarnya kepada isterinya mengikut Hukum Syarak adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Isteri tidak menurut perintah

130. Mana-mana perempuan yang dengan sengaja tidak menurut sesuatu perintah yang diberikan oleh suaminya yang sah mengikut Hukum Syarak adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau, bagi kesalahan kali kedua atau kemudiannya, didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit.

Percubaan menjadi murtad untuk membatalkan perkahwinan

131. Mana-mana orang yang tidak suka akan suami atau isterinya dan dengan perdayaan cuba menjadikan dirinya murtad untuk membatalkan perkahwinannya adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi setahun.

Persetubuhan luar nikah antara orang yang bercerai

132. (1) Mana-mana lelaki yang, setelah menceraikan dengan sah isterinya, bersekedudukan semula dengannya tanpa terlebih dahulu melafazkan rujuk yang sah adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

(2) Jika isterinya itu tidak tahu pada masa persekedudukan semula itu tentang telah berlakunya perceraian itu, maka suami itu adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

(3) Mana-mana perempuan yang bersubahat melakukan suatu kesalahan di bawah subseksyen (1) adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kecuaian dengan sengaja untuk mematuhi perintah

133. (1) Tanpa menjejaskan hak mana-mana orang yang berkepentingan di bawah mana-mana perintah yang dibuat di bawah Enakmen ini untuk menguatkuasakan perintah itu di bawah Enakmen ini atau di bawah mana-mana undang-undang lain, Mahkamah yang telah membuat perintah itu, dalam hal kegagalan dengan sengaja untuk mematuhi perintah, boleh, jika perintah sedemikian menghendaki pembayaran apa-apa amaun, mengarahkan amaun yang kena dibayar itu dilevi mengikut cara yang diperuntukkan oleh undang-undang bagi melewi denda yang dikenakan oleh Mahkamah atau boleh menjatuhkan hukuman pemenjaraan kepada orang yang dengan sengaja gagal mematuhi perintah jika perintah pembayaran tiap-tiap bulan masih belum dibayar, atau, dalam mana-mana hal yang lain, pembayaran setahun yang masih belum dibayar.

(2) Mahkamah boleh—

- (a) jika mana-mana perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) menetapkan bagi pembayaran dibuat secara bulanan, menghukum orang yang dengan sengaja gagal mematuhi perintah dengan pemenjaraan selama tempoh tidak melebihi satu bulan bagi setiap bayaran bulanan yang masih belum dibayar; dan
- (b) dalam mana-mana hal lain, menghukum orang yang dengan sengaja gagal mematuhi perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) dengan pemenjaraan selama tempoh tidak melebihi setahun bagi mana-mana pembayaran yang masih belum dibayar.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

Percubaan dan subahat

134. Barang siapa cuba melakukan, atau bersubahat melakukan, mana-mana kesalahan di bawah Enakmen ini adalah melakukan suatu kesalahan yang boleh dikenakan hukuman yang sama seperti yang diperuntukkan bagi kesalahan itu.

BAHAGIAN X

AM

Kuasa bagi membuat kaedah-kaedah

135. (1) Duli Yang Maha Mulia Sultan, atas nasihat Majlis, boleh, melalui pemberitahuan dalam *Warta*, membuat kaedah-kaedah untuk mengawal selia amalan dan tatacara dalam semua perbicaraan hal ehwal suami isteri di bawah Enakmen ini sebagaimana yang difikirkan bermanfaat oleh Baginda dan kaedah-kaedah untuk menetap dan mengawal selia fi dan kos yang kena dibayar dalam semua perbicaraan itu; tertakluk kepadanya itu, semua perbicaraan di bawah Enakmen ini hendaklah dikawal selia oleh amalan dan tatacara Mahkamah yang ditetapkan oleh Enakmen Pentadbiran, setakat yang amalan dan tatacara itu tidak berlawanan dengan Enakmen ini.

(2) Mengenai perkara amalan dan tatacara dalam perbicaraan hal ehwal suami isteri yang tidak diperuntukkan dengan nyata dalam Enakmen ini atau dalam apa-apa kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini atau dalam Enakmen Pentadbiran, Mahkamah boleh menerima pakai apa-apa amalan dan tatacara yang difikirkannya wajar bagi mengelakkan ketidakadilan dan bagi menyelesaikan perkara-perkara yang dipersoalkan antara pihak-pihak.

(3) Duli Yang Maha Mulia Sultan, atas nasihat Majlis, boleh, melalui pemberitahuan dalam *Warta*, membuat kaedah-kaedah bagi maksud Enakmen ini dan, tanpa menyentuh keluasan yang tersebut dahulu, kaedah-kaedah itu boleh mengadakan peruntukan-peruntukan bagi—

- (a) cara bagaimana Pendaftar-Pendaftar Perkahwinan, Perceraian, dan *Ruju'* Orang Islam hendak menjalankan kuasa-kuasa yang diberikan kepada mereka oleh Enakmen ini;

KELUARGA ISLAM (PERAK) 2004

- (b) bentuk Daftar-Daftar Perkahwinan, Perceraian, dan *Ruju'* dan perakuan nikah, perceraian, dan *ruju'* dan cara bagaimana Daftar-Daftar dan surat-surat perakuan dikehendaki disimpan;
- (c) membekal dan menyimpan dengan selamat Daftar-daftar Perkahwinan, Perceraian, dan *ruju'*, buku nota Pendaftaran, dan segala akuan yang dibuat bagi maksud-maksud Enakmen ini;
- (d) menyediakan dan mengemukakan penyata-penyata perkahwinan, perceraian dan *ruju'* yang didaftarkan di bawah Enakmen ini;
- (e) bentuk apa-apa perakuan, notis, atau dokumen lain yang, dikehendaki bagi maksud melaksanakan Enakmen ini;
- (f) membuat pencarian-pencarian dan memberi salinan-salinan yang diperakui;
- (g) fi yang boleh dikenakan bagi maksud-maksud Enakmen ini;
- (h) hukuman-hukuman kerana melanggar atau tidak mematuhi mana-mana kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini; dan
- (i) perkara-perkara lain bagi maksud melaksanakan Enakmen ini.

Pemansuhan

136. (1) Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1984 [*Enakmen Bil. 13 Tahun 1984*] dimansuhkan.

(2) Semua prosiding yang telah dimulakan di bawah Enakmen yang dimansuhkan hendaklah berterusan seolah-olah Enakmen ini tidak diluluskan.

(3) Pemansuhan ini tidaklah menyentuh perjalanan terdahulu Enakmen yang dimansuhkan atau apa-apa perkara yang dilakukan atau tertanggung di bawahnya atau apa-apa hak, keistimewaan, kewajipan atau liabiliti yang diperolehi, terakru atau dilakukan di bawahnya.

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

JADUAL

(Seksyen2(3))

BENTUK SKRIP BAHASA ARAB
BAGI PERKATAAN DAN UNGKAPAN TERTENTU

<i>Asabah</i>	—	عصبة
<i>Ba-in kubra</i>	—	بائن كبرى
<i>Ba-in sughra</i>	—	بائن صغرى
<i>Darar syarie</i>	—	ضرر شرعي
<i>Fasakh</i>	—	فسخ
<i>Hadhanah</i>	—	حضانة
<i>Hadinah</i>	—	حظيئة
<i>Hakam</i>	—	حكم
<i>Hakim Syarie</i>	—	حاكم شرعي
<i>Hukum Syarak</i>	—	حاكم شرع
<i>Kariah</i>	—	قرية
<i>Khul'</i>	—	خلع

PERAK BIL. 6 TAHUN 2004

<i>Li'an</i>	—	لعان
<i>Mastautin</i>	—	مستوطن
<i>Mumaiyiz</i>	—	مميز
<i>Mut'ah</i>	—	مطعة
<i>Nafkah</i>	—	نفقة
<i>Nasab</i>	—	نسب
<i>Nusyuz</i>	—	نشوز
<i>Persetubuhan syubhah</i>	—	قرستودهن شبيهة
<i>Qamariah</i>	—	قرية
<i>Ruju'</i>	—	رجوع
<i>Shiqaq</i>	—	شقاق
<i>Ta'liq</i>	—	تعلق
<i>Talaq raj'i</i>	—	طلاق رجعي
<i>Thayyib</i>	—	طيب
<i>Wali</i>	—	ولي

Diluluskan pada 22 Jun 2004
[JAIPK/BPUK/59/2001;PU.PK. 14/04]

HAJI SHAR Aidin Bin TAKIN

*Setiausaha
Dewan Negeri
Perak Darul Ridzuan*